

ጌታዬ አላህ ነው

www.with-allah.com/am

أمّھری

በአላህ የማመን ጽንሰ ሀሳብና
ትክክለኛ ምንነቱ

www.with-allah.com

ሙሐመድ ብን ሰርራር አልያማ
ዶክተር ዐብዱላህ ብን ሳሊም ባህማም

በአላህ ማመን

እውነተኛ ሃይማኖት የመንፈስ ሕይወትና የሚደሰቱበት
የመዝናኛ ሜዳ ነው

https://www.with-allah.com/am

በአላህ ማመን

በአላህ የማመን ጽንሰ ሀሳብና ትክክለኛ ምንነቱ።

እውነተኛ ሃይማኖት የመንፈስ ሕይወትና የሚደሰቱበት የመዝናኛ ሜዳ ነው።

የመንፈስ ደስታና የነፍስ እርካታ በአላህ ﷻ በማመን ብቻ እንጂ ሊገኝ አይችልም። ያላመነች ነፍስ የፈራሽ፣ የባዘነች፣ ደካማና ያልተረጋጋች ሆና ትቀራለች። ለመድሀን የሚያበቃው ኢማን በአላህ ማመን ሲሆን፣ ትርጉሙ አላህ ﷻ የሁሉም ነገር ጌታ፣ ንጉሥና ፈጣሪ መሆኑን በቁርጠኝነት አምኖ ማረጋገጥ ነው። ሶላትን፣ ጸምን፣ ጸሎትን፣ ተስፋ ማድረግን፣ ፍርሃትን፣ መተናነስን፣ ተገዥነትን . . . የመሳሰለ የዕባዳ ዓይነት ለርሱ ﷻ ብቻ የሚገባ መሆኑን፣ በሁሉም የምሉእነት በሀርያት የሚገለጽ፣ ከእንክንና ከጉድለቶች ሁሉ ፍጹም የጠራ መሆኑን ማመን ማለት ነው።

በአላህ ﷻ ማመን በመላእክቱ፣

በመልክተኞቹ፣ በመጻሕፍቱ፣ በመጨረሻው ቀን፣ በጎውም ሆነ መጥፎው በርሱ ዕውቅናና በቅድመ ውሳኔው የሚከሰት መሆኑን ማመንን ያካትታል። ይህ እምነትም ለሰው ልጅ የደስተኝነትና የመታደል መሰረት ብቻ ሳይሆን፣ ለአማኙ ሰው ፍጹም በአላህ ፈቃድ የአክራ ጀነት የሚሆን የዛሬ የዱንያ ሕይወት ጀነትም ነው።

«ኢማን (እምነት) ሽሪዓዊ ትርጉሙ በልብ አምኖ በመቀበል በአንደበትም ማረጋገጥ ነው።»

ይህ ከታወቀ፣ ሥራ አላህ ዘንድ ተቀባይነት እንዲኖረው ዋናው መሰረታዊ መስፈርት ኢማን ነው። አላህ ﷻ እንዲህ ብሏልና፦

[94] ﴿فَمَنْ يَعْمَلْ مِنَ الصَّالِحَاتِ وَهُوَ مُؤْمِنٌ﴾ [الانبیاء: 94]

«እርሱ ያመነ ኾኖ ከበጎ ሥራዎች ማንኛውንም የሚሠራም ሰው።» [አልአንቢያ:94]

በአላህ ማመን ወደ ፍትሕ የሚመራ ብርሃን ነው። ወደ ነጻነት የሚመራ ብርሃን ነው። ወደ እውቀትና ትምህርት የሚመራ ብርሃን ነው። ወደ ቅን መንገድ የሚመራ ብርሃን ነው። ወደ ሕሊና እርካታና ወደ መንፈስ መረጋጋት የሚመራ ብርሃን ነው።

የኢማን አስፈላጊነት

አላህ ዘንድ ከሥራዎች ሁሉ በላጩና ተወዳሹ ኢማን ነው። ይህም አቡ ዘር (ረዕ) እንዲህ በማለት ለአላህ መልክተኛ ﷺ ባቀረቡትና በተሰጣቸው መልስ መሰረት ነው። «የአላህ መልክተኛ ሆይ! ከሥራዎች ሁሉ በላጩ የትኛው ነው?» ብለው ሲጠይቁ፣ ነቢዩ ﷺ ፡ «በአላህ ማመንና በርሱ መንገድ መታገል ነው» አሉ። (በሙስሊም የተዘገበ)

ወደ ቅኑ መንገድ ለመመራት፣ የዱንደና አቭራን ተድላና ደስታ ለመጎናጸፍም መነሻ ምክንያት ነው። አላህ ﷻ እንዲህ ብሏል፡-

﴿فَمَنْ يُرِدِ اللَّهُ أَنْ يَهْدِيَهُ يَشْرَحْ صَدْرَهُ لِلْإِسْلَامِ﴾ [الأنعام: 125]

«አላህም ሲመራው የሚሻውን ሰው ደረቱን (ልቡን) ለእስላም ይከፍትለታል።» [አልአንዓም:125]

ኢማን አማኙን ከአላህ ትእዛዝ ጥሰት እንዲታቀብ ያደርገዋል። አላህ ﷻ እንዲህ ብሏል፡-

﴿إِنَّ الَّذِينَ اتَّقَوْا إِذَا مَسَّهُمْ طَائِفٌ مِّنَ الشَّيْطَانِ تَذَكَّرُوا فَإِذَا هُمْ مُبْصِرُونَ﴾ [الأعراف: 201]

«እነዚያ የተጠነቀቁት፣ ከሰይጣን የኾነ ዚራ በነካቸው ጊዜ፣ (ጌታቸውን) ይገነዘባሉ፤ ወዲያውም እነሱ ተመልካቾች ይኾናሉ።» [አልአሳራፍ:201]

ኢማን ሥራዎች አላህ ዘንድ ተቀባይነት እንዲያገኙ መሟላት ያለበት መስፈርት (ሸርጥ) ነው። አላህ ﷻ እንዲህ ብሏል፡-

﴿وَلَقَدْ أُوحِيَ إِلَيْكَ وَإِلَى الَّذِينَ مِن قَبْلِكَ لَئِن أُشْرِكْتَ لَيُحْبَطَنَّ عَمَلُكَ وَلَتَكُونَنَّ مِنَ الْخَاسِرِينَ﴾ [الزمر: 65]

«በታጋራ፣ ሥራህ በእርግጥ ይታበሳል፤ በእርግጥም ከከተላዲዎቹ ትኾናለህ ማለት ወደ አንተም ወደነዚያም ካንተ በፊት ወደነበሩት በእርግጥ ተወርዷል።» [አልዙመር:65]

በጠራና ፍጹም በሆነ ኢማን አላህ ﷻ ሥራን ብሩክ ያደርጋል፣ ጸሎትና ልመናንም እርሱ ዘንድ ተቀባይነት እንዲያገኙ ያደርጋል።

የኢማን ፍሬዎች

አላህ ﷻ እንዲህ ይላል፦

﴿أَلَمْ تَرَ كَيْفَ ضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا كَلِمَةً طَيِّبَةً كَشَجَرَةٍ طَيِّبَةٍ أَضَلُّهَا ثَابِتٌ وَفَرْعُهَا فِي السَّمَاءِ ﴿٢٤﴾ تُؤْتِي أُكْلَهَا كُلَّ حِينٍ بِإِذْنِ رَبِّهَا ﴿٢٥﴾﴾ [ابراهيم: 24-25]

«አላህ መልካምን ቃል ሥርዋ (በምድር ውስጥ) የተደላደለች፣ ቅርንጫፍዋም ወደ ሰማይ (የረዘመች) እንደ ሽኩቻ መልካም ዛፍ አድርጎ ምሳሌን እንዴት እንደገለጸ አላየኸምን? ምግቧን (ፍሬዋን) በጌታዋ ፍቃድ በየጊዜው ትሰጣለች።» [ኢ.ብራሃም:24-25]

ከኢማን ፍሬዎች መካከል የሚከተሉትን እናገኛለን፦

1. እውነተኛ ኢማን የመንፈስ እርጋትን የሕሊና ደስታንና የልብ ፍካትን ያጎናጽፋል። አላህ ﷻ እንዲህ ብሏል፦

﴿أَلَا إِنَّ أَوْلِيَاءَ اللَّهِ لَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٦٢﴾﴾ [يونس: 62]

«ንቁ፣ የአላህ ወዳጆች በነሱ ላይ ፍርሃት የለባቸውም፤ እነሱም አያዘኑም።» [ዩኑስ:62]

2. ከኩፍር ጨለማና ከሚያስከትላቸው አስከፊ ነገሮች ወደ ኢማን ብርሃንና ወደ በረከቶቹ በማውጣት፣ አማኞች ከአላህ ﷻ ጋር ልዩ የሆነ አብሮነት እንዲኖራቸው ያደርጋል።

3. አላህ ﷻ በርሱ አምኖ ላረጋገጠ ሰው ያዘጋጀውን ወዴታውንና ጀነትን ለመታደል ያስችለዋል። አላህ ﷻ እንዲህ ብሏል፦

﴿وَعَدَ اللَّهُ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا وَمَسْكِنٍ طَيِّبَةٍ فِي جَنَّاتٍ عَدْنٍ وَرِضْوَانٍ مِنَ اللَّهِ ﴿٧٢﴾﴾ [التوبة: 72]

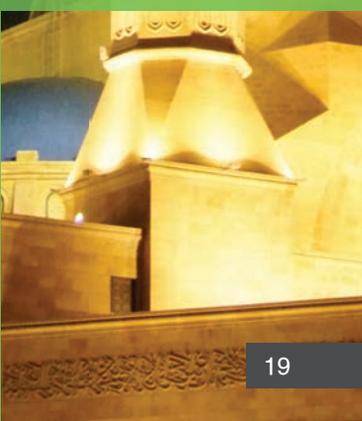
«አላህ ምእምናንንና ምእምናትን፣ ከስሮቻቸው ወንዞች የሚፈሱባቸውን ገነቶች፣ በውስጣቸው ዘውታሪዎች ሲሾኑ፣ በመኖሪያ ገነቶችም ውስጥ መልካም መኖሪያ ቤቶችን ቃል ገብቶላቸዋል፤ ከአላህም የሾነ ውዴታ ከሁሉ የበለጠ ነው።» [አልተውባህ:72]

4. አላህ ﷻ ለወዳጆቹ፣ ለጭፍራዎቹና ለሚወዳቸው ምእመናን የሚከለክላቸው መሆኑን አስመልክቶ እንዲህ ብሏል፦

﴿إِنَّ اللَّهَ يُدْفِعُ عَنِ الَّذِينَ ءَامَنُوا ﴿٣٨﴾﴾ [الحج: 38]

በአላህ ማመን በ ደ ካ ማ ው ሰብአዊ ፍጡርና በፈጣሪ ጌታው መካከል የተዘረጋ የግንኙነት መስመር ሲሆን፣ ኃይለኛውም ኃይሉን ክርሱ ያገኛል።

https://www.with-allah.com

«አላህ ከነዚያ ካመኑት ይ ከ ላ ከ ል ላ ቸ ዋ ል ፤ > > [አልሐድ:38]

በዚህ ረገድ በህጅራ ክስተት አላህ ﷻ ከነቢዩ ሙሐመድ ﷺ የከሐዲዎችን ተንኮል የተከላከለላቸው መሆኑ፣ ተወዳጁ ነቢዩ አብራሃም ᷺ ወደ እሳት በተወረወሩበት ጊዜም የተከላከለላቸው መሆኑ ከሚጠቀሱት መካከል ናቸው።

5. በሃይማኖቱ ውስጥ ከፍተኛ ደረጃ መድረስና መሪነትን መቀደጃት። አላህ ﷻ እንዲህ ብሏል፦

﴿وَجَعَلْنَا مِنْهُمْ أُمَّةً يَهْتَدُونَ بِأَمْرِنَا لَمَّا صَبَرُوا﴾ [السجدة: 24]

«በታገሡና በታምራቶቻችን የሚያረጋግጡ በኾኑም ጊዜ፣ ከነርሱ በትእዛዛችን የሚመሩ፣ መሪዎችን አደረግን፤» [አልሐድ:24]

ለዚህ በአላህ ላይ የጸና እርግጠኝነት የነበራቸውን የእስላም ሊቃውንትና ተግባራዊያን ዓለሞችን፣ አላህ ﷻ ስማቸውንና ዝናቸውን ትውልድ ተሸጋሪ በማድረግ ሁሌም በአርአያነት የሚጠቀሱ፣ ከዘመናት በፊት ከዚህ ዓለም ቢለዩና በአካል ባይኖሩም ቅርሳቸው፣ ስማቸውና ዝናቸው ሕያው ሆኖ እንዲቀጥል ያደረገላቸው ከመሆኑ የበለጠ ማስረጃ የለም።

6. አላህ ለምእመናን ያለው ውድቃ። አላህ ﷻ እንዲህ ብሏል፦

[التائدة: 54] ﴿يُحِبُّهُمْ وَيُحِبُّونَهُ﴾

«የሚወዳቸውንና የሚወዱትን።» [አልማእዳህ:54] በተጨማሪም እንዲህ ብሏል፦

﴿إِنَّ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ سَيَجْعَلُ لَهُمُ الرَّحْمَنُ وُدًّا﴾ [ممت: 96]

«እነዚያ ያመኑና በጎ ሥራዎችን

ያለ ኢማን ሕይወት የተረጋገጠ ሞት ነው . . .
ያለ ኢማን ዓይናማነት መታወር ነው . . .
ያለ ኢማን አንደበተ ርቱእነት ድዳነት ነው . . .
ያለ ኢማን እጅ ሽባነት ነው . . .

የሠሩ፣ አልረሕማን ለነሱ ውድቃን ይሰጣቸዋል።» [መርየም:96]

7. በሁለቱም ዓለም (በዱንያና በአክራ) መልካም ሕይወትን የሚያገናኙ፣ መሆኑ። አላህ ﷻ እንዲህ ብሏል፦

﴿مَنْ عَمِلَ صَالِحًا مِّنْ ذَكَرٍ أَوْ أُنسِيَ وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَلَنُحْيِيَنَّهُ حَيٰوةً طَيِّبَةً وَلَنَجْزِيَنَّهُمْ أَجْرَهُمْ بِأَحْسَنِ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ﴾ [انجحل: 97]

«ከወንድ ወይም ከሴት፣ እርሱ አማኝ ኾኖ በጎን የሠራ፣ መልካም ኑሮን በእርግጥ እናኖረዋለን፤ ይሠሩትም ከነበሩት ነገር በመልካሙ ምንዳቸውን እንመነዳቸዋለን።» [አልነሕል:97]

ታዲያ መልካም ሕይወትና ደስተኝነትን የሚፈልጉ የት ናቸው?!!

8. አላህ ﷻ አማኝን የሚወድና አማኝም የሚወደው መሆኑ። አላህ ﷻ እንዲህ ብሏል፦

[التائدة: 54] ﴿يُحِبُّهُمْ وَيُحِبُّونَهُ﴾

«የሚወዳቸውንና የሚወዱትን።» [አልማእዳህ:54]

ይህም ይወዳቸውና በለዎች ዘንድ ተወዳጅነት እንዲኖራቸው ያደርጋል ማለት ነው።

9. ለኢማን ባለቤቶች አላህ ﷻ ከበሬታ የሰጣቸው መሆኑን ብስራት ይሰጣቸዋል። አላህ ﷻ እንዲህ ብሏል፦

[التوبة: 112] ﴿وَيَتَبَرَّ الْمُؤْمِنِينَ﴾

«ምእምናንንም አብስር:»

[አልተውባህ:112]

ብስራት ሲነገር በትልቅ ነገር ሲሆን አሻራው በሰውነት ላይ በግልጽ ይስተዋላል። ከላህ ረከመትና ከችሮታው፣ ከውዴታውና ከጀነቱ የበለጠ ታላቅ ብስራት የለም። አላህ ﷻ እንዲህ ይላል፦

﴿وَنَبِّئِ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ أَنَّ لَهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرَى مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ﴾ [البقرة: 25]

«እነዚያን ያመኑትንና መልካሞችንም የሠሩትን ለነርሱ ከሥሮቻቸው ወንዞች የሚፈሱባቸው ገነቶች ያሏቸው መኾኑን አብስራቸው፤» [አልባቀራህ:25]

10. ኢማን የጽናትና የብርታት መንስኤ ነው። አላህ ﷻ እንዲህ ይላል፦

﴿الَّذِينَ قَالَ لَهُمُ النَّاسُ إِنَّ النَّاسَ قَدْ جَمَعُوا لَكُمْ فَاخْشَوْهُمْ فَزَادَهُمْ إِيمَانًا وَقَالُوا حَسْبُنَا اللَّهُ وَنِعْمَ الْوَكِيلُ﴾ [آل عمران: 173]

«እነዚያ ሰዎች፣ ለነርሱ፦ ሰዎች ለናንተ (ጦርን) አከማችተዋልና ፍሩዋቸው ያሏቸውና (ይህም) እምነትን የጨመረላቸው፣ በቂያችንም አላህ ነው፣ ምን ያምር መጠጊያ! ያሉናቸው።» [አል ላይምራን:173]

ለዚህ ጽናት ከሁሉም የበለጠ ማስረጃ፣ በታሪክ የተመዘገበው የነቢያት፣ የመልክተኞች፣ የሶሐባ፣ የነርሱ ተከታዮችና መስመራቸውን ተከትለው የተጓዙት የከፈሉት መስዋእትነት ነው።

11. በግሣጼና በምክር መጠቀም። አላህ ﷻ እንዲህ ይላል፦

﴿وَذِكْرُ فَإِنَّ الذِّكْرَىٰ تَنْفَعُ الْمُؤْمِنِينَ﴾ [الذاريات: 55]

«ገሥጽም፣ ግሣጼ ምእምናንን

ትጠቅማለችና:» [አልዛርያት:55]

በግሣጼና በምክር የሚጠቀሙት ግን የኢማን ባለቤቶች ብቻ ናቸው።

12. አማኝ ሰው ሁሉም ሁኔታው ለበጎ እንዲሆን ተደርጓል። በደስታም ይሁን በችግር በጎ ነገር ሁሉም ከኢማን ባለቤት ጎን ነው። ይህንኑ በማስመልከት ነቢያ ᷺ እንዲህ ብለዋል፦ «ሙእምን ሰው ነገሩ ሁሉ አስደናቂ ነው። የርሱ ነገር ሁሉ ለበጎ ነው፤ ይህ ለማንም ሳይሆን ለአማኝ ሰው ብቻ የሚሆን ነው። አስደሳች ነገር ሲያጋጥመው ያመሰግናል፣ በጎም ይሆንለታል። ክፉ ነገር ቢያጋጥመውም ይታገላል፣ በጎም ይሆንለታል።» (በሙስሊም የተዘገበ)

ኢማን ባለቤቱን ችግር ሲያጋጥመው እንዲታገስ፣ አስደሳች ነገር ሲያጋጥመው ደግሞ አላህን እንዲያመሰግን ያደርገዋል።

13. ኢማን አማኝን በከባዳ ኃጢአቶች ላይ እንዳይወድቅ መከላከያ ይሆነዋል። ነቢያ ᷺ እንዲህ ብለዋል፦ «ዝሙተኛ ሰው ዝሙት በሚፈጽምበት ጊዜ፣ አማኝ ሆኖ አይፈጽምም . . . » (በቡኻሪ የተዘገበ)

እነዚህ ውድና ክቡር የሆኑ የኢማን ፍሬዎች ናቸው። ታዲያ መታደልን፣ ደስተኝነት፣ የሕሊና ሰላምና የመንፈስ እርካታን የሚሹት ወዴት ነው ያሉት?!

https://www.with-allah.com/am

የኢማን አሻራዎች፦

ኢማን በአንድ ሙእምን ሕይወት ውስጥ ከሚኖረው አሻራዎች መካከል የሚከተሉትን እናገኛለን፦

1. አማኙ፣ ለጠራው እስላማዊ ሽሪዓ ተመሪና ተገዥ ለመሆን ያለውን ጉጉት ይጨምራል። አላህ ﷻ እንዲህ ብሏል፦

﴿إِنَّمَا كَانَ قَوْلَ الْمُؤْمِنِينَ إِذَا دُعُوا إِلَى اللَّهِ وَرَسُولِهِ لِيَحْكُمَ بَيْنَهُمْ أَنْ يَقُولُوا سَمِعْنَا وَأَطَعْنَا وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ﴾ [النور: 51]

«የምእምናን ቃል የነበረው፣ ወደ አላህና ወደ መልአክተኛው፣ በተጠሩ ጊዜ ሰማን፣ ታዘዝንም፣ ማለት ብቻ ነው፤ እነዚህም እነሱ የፈለጉትን የሚያገኙ ናቸው።» [አልኑር: 51]

ኢማን ባለቤቱን ለአላህ ትእዛዛት ተገዥና ተመሪ ለመሆን ተነሳሽነት እንዲኖረው ያደርጋል።

አላህ ﷻ እንዲህ ብሏል፦
«አላህ ማመን ሕይወት ነው . . . ከአላህ ጋር አብሮነትም ኢማን ነው።»

﴿فَلَا وَرَبِّكَ لَا يُؤْمِنُونَ حَتَّىٰ يُحَكِّمُوكَ فِيمَا شَجَرَ بَيْنَهُمْ ثُمَّ لَا يَجِدُوا فِي أَنفُسِهِمْ حَرَجًا مِّمَّا قَضَيْتَ وَيَسَلِّمُوا تَسْلِيمًا﴾ [النساء: 65]

«በጌታህም እምላለሁ (አላህ በራሱ መማሉ ነው) በመካከላቸው በተከራከሩበት

ፍርድ እስከሚያስፈርዱህ፣ ከዚያም ከፈረድከው ነገር በነፍሶቻቸው ውስጥ ጭንቀትን እስከማያገኙና ፍጹም መታዘዝንም እስከሚታዘዙ ድረስ አያምኑም (ምእምን አይሆኑም)።» [አልኑሳኦ: 65]

ይልቁንም ኢማን ባለቤቱን የአላህን ﷻ ትእዛዛት ወደና ፈቅዶ በደስታ እንዲቀበል ያደርገዋል።

2. አላህ አማኝ ባሪያውን ከግልጽና ከስውር ሽርክ (ማጋራት) እንዲጠቅ ያደርገዋል። ይህም ጸሎቱን፣ ረድኤትንና እገዛ ፍለጋውን፣ ምልጃና ተማጽኖውን ከአላህ ﷻ በስተቀር ለማንምና ለምንም ከማቅረብ በመራቅ ነው። እውነተኛው ጥቅም ሰጭና ጉዳት አስወጋጅም አላህ ብቻ ነውና። አላህ ﷻ እንዲህ ብሏል፦

﴿وَإِن يَمَسُّنَكَ اللَّهُ بِضُرٍّ فَلَا كَاشِفَ لَهُ إِلَّا هُوَ﴾ [النعام: 17]

«አላህም በጉዳት ቢነህ ለርሱ (ለጉዳቱ) ከኦርሱ በቀር ሌላ አስወጋጅ የለም።» [አልአንዓም: 17]

3. ለአላህ ብሎ መውደድና ለአላህ ብሎ መጥላት የጠበቀ የኢማን ዘለበት ነው። አላህ ﷻ እንዲህ ብሏል፦

﴿إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ إِخْوَةٌ﴾ [الحجرات: 10].

«ምእመናኖች ወንድማማቾች ናቸው፤» [አልሐድጃራት:10]

በዚህ ትልቁ ማስረጃ፣ በአንሲርና በሙሃጅሮች መካከል የተመሰረተው ወንድማማችነት ሲሆን፣ አንሲር ለወንድሞቻቸው ሀብትና ንብረታቸውን በማጋራትና በመስጠት እስላማዊ ተራድአን ተግባራዊ አድርገዋል። ታላቁ ነቢይ ﷺ እንዲህ ብለዋል፦ «አንዳችሁ ለራሱ የወደደውን ነገር ለወንድሙ እስኪወድለት ድረስ (የተሟላ) አማኝ አይሆንም።» (ቡካሪ የተዘገበ)

አላህ ﷻ ፦

﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا ءَامِنُوا﴾

«አላንተ ያመናችሁ ሆይ! . . . እመኑ፤»

በማለት የኢማንን ታላቅ ደረጃ በማመልከት ምእመናንን ወደ ኢማን እንዲመጡ በመገፋፋት ጥሪ አድርጎላቸዋል።

4. በአላህ መንገድ በመታገል (በጅሃድ) ላይ መጽናት፣ የአላህ ﷻ ውዴታ ለማግኘት ሲባል ውድና ክቡር የሆነውን ሁሉ በዚህ ላይ

ማዋል። አላህ ﷻ እንዲህ ብሏል፦

﴿إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ الَّذِينَ ءَامَنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ ؕ لَمْ يَرْتَابُوا وَجَاهَدُوا بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنْفُسِهِمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَوْ لِيَكِ هُمْ الصَّادِقُونَ﴾ [الحجرات: 15].

«(እውነተኞቹ) ምእምናን እነዚያ በአላህና በመልአኩቸው ያመኑት፣ ከዚያም ያልተጠራጠሩት፣ በገንዘቦቻቸውና በነፍሶቻቸውም በአላህ መንገድ የታገሉት ብቻ ናቸው፤ እነዚያ እነሱ እውነተኞቹ ናቸው።» [አልሐድጃራት:15]

5. የአማኙ ልብ ከአላህ፣ ከቀጠሮው፣ ከቃል ኪዳን፣ እርሱ ዘንድ ተስፋ ከሚያደርገውና ከዚህ ሁሉ ከሚያገኘው ደስተኝነት ጋር የተሳሰረ መሆኑ። ለርሱ የዱንያ ሕይወቱ ጀነት ኢማንና አላህን መታዘዝ ሲሆን፣ አላህ ﷻ ቃል የገባለትን የኣክራ ዘለዓዘለማዊ ሕይወት ጀነትን በተስፋ ይጠባበቃል። ከዚህም በላይ በዚህ ዓለም ሕይወቱ ለደረሰበት ድካም፣ ችግርና ልፋት ሁሉ እርሱ ዘንድ ከመልካም ሥራዎቹ ጋር የሚመዘገብለትን ምንዳ ከአላህ ተስፋ ያደርጋል። አላህ ﷻ እንዲህ ብሏል፦

﴿مَا كَانَ لِأَهْلِ الْمَدِينَةِ وَمَنْ حَوْلَهُمْ مِنَ الْأَعْرَابِ أَنْ يَتَخَلَّفُوا عَنْ رَسُولِ اللَّهِ وَلَا يَرْغَبُوا بِأَنْفُسِهِمْ عَنْ نَفْسِهِ ؕ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ لَا يُصِيبُهُمْ ظَمَأٌ وَلَا نَصَبٌ وَلَا مَخْمَصَةٌ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَلَا يَطَّوْنُ مَوْطِئًا يَغِيظَ الْكُفَّارَ وَلَا يَنَالُونَ مِنْ عَدُوِّ نَيْلًا إِلَّا كَيْتَبَ لَهُمْ بِهِ عَمَلٌ صَالِحٌ إِنَّ اللَّهَ لَا يُضِيعُ أَجْرَ الْمُحْسِنِينَ ﴿١٢٠﴾ وَلَا يُنْفِقُونَ نَفَقَةً صَغِيرَةً وَلَا كَبِيرَةً وَلَا يَقْطَعُونَ وَادِيًا إِلَّا كَيْتَبَ لَهُمْ لِيَجْزِيَهُمُ اللَّهُ أَحْسَنَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٢١﴾﴾ [النوبة: 120-121].

https://www.with-allah.com/am

«ለመዲና ሰዎችና ከአራብም በዙሪያቸው ላሉት ሰዎች፣ ከአላህ መልክተኛ ወደኋላ ሊቀሩ፣ ነፍሶቻቸውንም ከነፍሱ አብልጠው ሊወዱ አይገባቸውም ነበር፤ ይህ (ከመቅረት መከልከል) ለነርሱ መልካም ሥራ የሚጻፍላቸው ቢኾን እንጂ፣ በአላህ መንገድ ላይ ጥምም ድካምም፣ ረኅብም፣ የማይነካቸው፣ ከሐዲዎችንም የሚያስቆጭን ስፍራ የማይረገጡ፣ ከጠላትም የሚጎዳን ነገር (መግደልን መማረክን መዘረፍን) የማያገኙ፣ በመኾናቸው ነው። አላህ የመልካም ሥራዎችን ምንዳ አያጠፋምና። ትንሽንም ትልቅንም ልግስና አይሰግሱም፣ ወንዝንም አያቋርጡም፣ አላህ ይሠሩት ከነበረው የበለጠን ምንዳ ይመነጻቸው ዘንድ ለነሱ የሚጻፍላቸው ቢኾን እንጂ።» [አልተውባህ:120-121]

ይህ ሁሉ ከአላህ ﷻ ጋር ባላቸው ግንኙነት ሐቀኞችና ፍጹም ለሆኑ የኢማን ባለቤቶች የተዘጋጀ ነው።

6. የአላህንና የመልክተኛውን ረዳትነትና ወዳጅነታቸውን ማግኘት። አላህ ﷻ እንዲህ ብሏል፦

﴿إِنَّمَا وَلِيُّكُمُ اللَّهُ وَرَسُولُهُ وَالَّذِينَ آمَنُوا﴾ [البقرة: 55]

«ረዳታችሁ አላህና መልክተኛው፣ እነዚያም ያመነት ብቻ ናቸው።» [አልማአዳህ:55]

የአላህን ረዳትነት (ውላይ) ማግኘት ማለት እርሱን መውደድ፣ ለሃይማኖቱ እገዛና ድጋፍ ማድረግ፣ ወዳጆቹን መወዳጀት፣ ጠላቶቹን ማግለልና ራስን ከዚያ ነጻ ማድረግ ማለት ነው። አላህ ﷻ እንዲህ ብሏል፦

﴿لَا تَجِدُ قَوْمًا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ يُوَادُّونَ مَنْ حَادَّ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَلَوْ كَانُوا آبَاءَهُمْ أَوْ أَبْنَاءَهُمْ أَوْ إِخْوَانَهُمْ أَوْ عَشِيرَتَهُمْ أُولَئِكَ كَتَبَ فِي قُلُوبِهِمُ الْإِيمَانَ وَأَيَّدَهُمْ بِرُوحٍ مِنْهُ وَيُدْخِلُهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا عَنْهُ أُولَئِكَ حِزْبُ اللَّهِ أَلَا إِنَّ حِزْبَ اللَّهِ هُمُ الْمُفْلِحُونَ﴾ [المجادلة: 22]

https://www.with-allah.com/am

«በአላህና በመረሻው ቀን የሚያምኑትን ሕዝቦች አላህንና መልክተኛውን የሚከራከሩትን ሰዎች፤ አባቶቻቸው ወይም ልጆቻቸው፤ ወይም ወንድሞቻቸው ወይም ዘመዶቻቸው ቢኾንም እንኳ የሚወዳጁ ኾነው አታገኛቸውም፤ እነዚያ በልቦቻቸው ስጥ እምነትን ጽፏል፤ ክርሱም በኾነ መንፈስ ደግፏቸዋል፤ ከሥሮቻቸውም ወንዞች የሚፈሱባቸውን ገነቶች በውስጣቸው ዘውታሪዎች ሲኾኑ ያገባቸዋል፤ አላህ ከክርሱ ወዲል። ክርሱም ወደዋል፤ እነዚያ የአላህ ሕዝቦች ናቸው፤ ንቁ፤ የአላህ ሕዝቦች እነሱ ምኞታቸውን የሚያገኙ ናቸው።»

[አልሙጃደላህ:22]

ይልቅዬ አማኝ ሰው አላህንና ረሱልን፤ ምእመናንንም የሚወዳጃቸው ሲሆን፤ ከሐዲዎችን ፈጽሞ ወዳጆቹ አድርጎ አይይዝም። ይህን አስመልክቶ አላህ ﷻ እንዲህ ብሏል፦

﴿لَا يَتَّخِذِ الْمُؤْمِنُونَ الْكَافِرِينَ أَوْلِيَاءَ مِنْ دُونِ الْمُؤْمِنِينَ﴾ [آل عمران: 28]

«ምእምናን፤ ከሐዲዎችን ከምእምናን ሌላ ረዳቶች አድርገው አይይዙ።» [አል ላህ:28]

7. መልካም ስነምግባርና የተገራ ጠባይ የሚያስገኝ መሆኑ። ነቢዩ

ﷺ እንዲህ ብለዋል፦ «(አላህን) ማፈር (ሐያእ) እና ኢማን አንድ ላይ የተቆራኙ ናቸው፤ አንደኛው ሲጠፋ ሌላኛውም ይጠፋል» (በበይሁቁ የተዘገበ)

የዓይነ አፋርነትና የይሉኝታ ጠባይ ከታላላቅ ስነምግባሮች አንዱ ሲሆን፤ አማኝ ሰው ችግር፤ መከፋፈል፤ መቀያየም . . . የሌለበትን የተድላ ሕይወት ከወንድሞቹ ጋር በአብሮነት መኖር ይችል ዘንድ ጠባዩንና ስነምግባሩን ያሳምራል። ይህ ሁሉ የሚሆነው ሙእምን በመሆኑ ሲሆን አማኝ ያልሆነ ሰው ግን አይታደለውም።

8. ሙእምን ሰው፤ አንድ ጌታ አላህን ﷻ ፤ አንድ ነቢይ ታላቁ ሙሐመድን ﷺ ፤ አንድ መመሪያ የአላህን ውዴታ መከተልን፤ አንድ ዓለማ ምድርና ሰማያትን ያህል የሚሰፋውን ጀነትን ያለው በመሆኑ፤ እውነተኛው ደስታና የመንፈስ እርካታ፤ በዱንያ ላይ ሆኖ ጀነት ውስጥ እንዳለ ሆኖ እንዲሰማው ያደርገዋል።

የስነልቦና ሕክምና ክሊኒኮች በየቦታው በህሙማን ተሞልተው ይታያሉ። ስለ ጭንቀት፤ ስለ ውጥረት፤ ስለ እንቅልፍ ማጣት፤ ስለ ፍርሃትና አስፈሪ ቅገቦች . . . የሚነገረውን ስንሰማ፤ ይህ ሁሉ በአላህ ﷻ እውነተኛ የሆነ እምነት ከማመን በመራቅ፤ በዓለማዊ ሕይወት ላይ ብቻ በመንጠላጠልና በቁሳዊነት በመዘፈቅ ምክንያት የመጣ መሆኑን በእርግጠኝነት እንረዳለን። ቁሳዊው የሕይወት ጎን በመንፈሳዊው

ጎን ላይ አይሉ ድንበር የጣሰ በመሆኑ፤ ለሰው ልጅ መንፈሳዊ ጎኑን ማርካት እጅግ አስፈላጊ ሆኖ ይታያል። ይህ እውን ሲሆን የሚችለው ግን በአላህ ﷻ እውነተኛ የሆነ እምነት በማመን፤ በርሱ በመንጠላጠል፤ ሁሉ እርሱን በማስታወስና በማወደስ፤ በመላእክቶቹ፤ በመጽሐፎቹ፤ በመልክተኞቹ፤ በመጨረሻው ቀንና፤ በጎውም ሆነ ክፉው፤ ጣፋጩም ሆነ መራራው በአላህ ውሳኔ መሆኑን በማመን ብቻ ነው።

በጣም አሳሳቢው ነገር፤ ጣሬዋን የዱንያ ምድራዊ ሕይወት መጠቀሚያዎችን በስግብግብነት ሲያሳድዱ ብዙ ሰዎች የልቦና ፈውስንና የሕሊና ሰላምን የዘነጉ መሆናቸው ነው። በዚህም የሚስገበገቡለትን ቁሳዊ ጥቅምም እውን ሳያደርጉ ወይም የህሊና ሰላምና የመንፈስ እርካታንም ሳያገኙ ከንቱ ይቀራሉ።

የሕይወትን መንፈሳዊ ጎን ማርካት የሚቻለው በአማን ብቻ ነው። መንፈስ ወይም ሩሕ ከርሱ ዘንድ ሲሆን፤ ገላ ግን አላህ ከአፈር የፈጠረው በመሆኑ፤ የሰው መንፈሳዊ ጎን በረካ ቁጥር ነፍስ ትመጥቃለች፤ ትረጋጋለች፤ ከትናንሽ ጉዳዮችም ከፍ ትላለች። ይህ ጎን ችላ በተባለና በተዘነጋ ቁጥር ደግሞ፤ ነፍስያ ወደ እንስሳዊ ሥጋዊ ባሕርይ ታዘቀዘቃለች፤ ውጥረቷና ስቃይ መከራዋም እየጨመረ ይሄዳል፤ ዓለም ይጨልምባታል።

አላህን ﷻ ለሰው ልጆች በሚያስተዋውቁ መልክተኞች (ሩሱል) ማመን፡-

አላህ ﷻ ባሮቹን እንዲሁ ለከንቱ አልፈጠራቸውም። ለዚህም ነው እርሱነቱን፤ ኃያልነቱን፤ ምሉእነቱንና ሕግጋቱን የሚያስተዋውቁ መልክተኞችን ወደ ሰው ልጆች የላካቸው። ከሰው ልጆች መካከል ብልጫና ትሩፋት ያላቸውን መርጦ መልክቱን እንዲያደርሱ መልክተኞቹ አድርጎ ልኳቸዋል። ከመልክተኞቹ መካከል ኑሕ፤ ኢብራሂም፤ ሙሳና ዒሳ ሲገኙ አላህ መልክቱን ያጠቃለለው በመልክተኞቹ ቁንጮና በላጫቸው በሆኑት በመልክተኛው በሙሐመድ ﷺ ነው። እውነተኞች መሆናቸውን የሚያመለክቱ ታምራትና ምልክቶችን ለሁሉም የሰጣቸው ሲሆን፤ ሁሉም ሰዎችን ከፈጣሪ ጌታቸው ጋር አስተዋውቀዋል፤ የተሰጣቸውን ተልእኮም በታማኝነት ተወጥተዋል። በመሆኑም ከአላህ ተልከው ባደረሱት መልክትና በእውነተኛነታቸው ያላመነ ሰው በአላህ አላመነም። አላህ ﷻ እንዲህ ባሏል፡-

﴿عَمَّا نَزَّلَ إِلَيْهِ مِنْ رَبِّهِ وَالْمُؤْمِنُونَ كُلٌّ آمَنَ بِاللَّهِ وَمَلَيْكَتِهِ وَكُتُبِهِ وَرُسُلِهِ﴾ [البقرة: 285]

«መልክተኛው፤ ከጌታው ወደርሱ በተወረደው አመነ፤ ምእመናኞችም (እንደዚሁ)፤ ሁሉም በአላህ፤ በመላእክቱም፤ በመጻሕፍቱም፤ በመልክተኞቹም፤ . . አመኑ፤» [አልበቀራሁ: 258]

https://www.with-allah.com/am

ከአላህ ﷻ የተላኩ በመሆናቸውም አንዳቸውን ከሌላው ሳንለይ በሁሉም እናምናለን። አላህ ﷻ እንዲህ ብሏል፦

﴿لَا تُفَرِّقُ بَيْنَ أَحَدٍ مِّن رُّسُلِهِ﴾ [البقرة: 285]

«ከመልአክተኞቹ በአንድም መካከል አንለይም፤ (የሚሉ ሲኾኑ)።» [አልበቀራሁ:258]

አላህ ﷻ የሰው ልጆች የሚመሩባቸው ብርሃን ይሆኑ ዘንድ፣ ከመልአክተኞቹ ጋር መለኮታዊ መጽሐፎችን አውርዷል። በዚህም መሰረት ለኢብራሂም ሱሐፍን (ጽሑፎቹን)፣ ለዳውድ ዘቡርን፣ ለሙሳ ተውራትን፣ ለሲሳ ኢንጂልን፣ ለሙሐመድ ﷺ ደግሞ ታምራዊውን ታላቁን ቁርአን ሰጥቷል። የአላህ ﷻ እንዲህ ብሏል፦

﴿كِتَابٌ أُحْكِمَتْ آيَاتُهُ ثُمَّ فُصِّلَتْ مِن لَّدُنْ حَكِيمٍ خَبِيرٍ﴾ [هود: 1]

«(ይህ ቁርአን) አንቀጾቹ በጥንካሬ የተሰከኩ፣ ከዚያም የተዘረዘሩ የኾኑ መጽሐፍ ነው፤ ጥበበኛ ውስጠ ዐዋቂ ከኾነው ዘንድ (የተወረደ) ነው።» [ሁድ: 1]

አላህ ﷻ ቁርአንን መመሪያ፣ ብርሃን፣ ብሩክና አስረጅ አድርጎታል። አላህ ﷻ እንዲህ ብሏል፦

﴿وَهَذَا كِتَابٌ أَنْزَلْنَاهُ مَبَّارِكٌ فَاتَّبِعُوهُ وَاتَّقُوا لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ﴾ [الانعام: 155]

«ይህም ያወረደናው የኾነ የተባረከ መጽሐፍ ነው፤ ተከተሉትም፤ ይታዘንላችሁም ዘንድ (ከክሕደት) ተጠንቀቁ።» [አልአንዓም:155]

በተጨማሪም አላህ ﷻ እንዲህ ብሏል፦

﴿يَأْتِيهَا النَّاسُ قَدْ جَاءَكُم بِرُهْنٍ مِّن رَّبِّكُمْ وَأَنْزَلْنَا إِلَيْكُمْ نُورًا مُّبِينًا﴾ [النساء: 174]

«እላንተ ሰዎች ሆይ! ከጌታችሁ ዘንድ በእርግጥ አስረጅ መጣላችሁ፤ ወደናንተም ገላጭ የኾነን ብርሃን (ቁርአንን) አወረድን።» [አልኒሳእ:174]

አላህ ﷻ ከሰው ልጆች ሁሉ ተመራጭና የነቢዮችና የመልአክተኞች መደመደሚያ በሆኑት ታላቁ ሙሐመድ ﷺ ማመንን፣ ይዘው የመጡትን ትምሕርት አምኖ መቀበልን በአላህ አንድነት ከማመን ጋር የተቆራኘ አድርጎታል። የአስላም የመጀመሪያው ማእዘን የሆነው «አሽሀዱ አን ላ እላህ እልላህ ወአሽሀዱ አንን ሙሐመደን ረሱሉላህ» (ከአላህ በቀር ሌላ አምላክ አለመኖሩን እመሰክራለሁ፤ ሙሐመድም የአላህ መልአክተኛ መሆናቸውን እመሰክራለሁ) የሚለው ቃለ ተውሒድ (ሸሃዳ)፣ በአላህ ማመንን ሙሐመድ አላህ መልአክተኛ መሆናቸውን ከማመን ጋር አንድ ላይ ያጣመረ ቃለ ምስክርነት ነው። አላህ ﷻ ነቢዩን ለዓለማት ሁሉ እዝነትና ርህራሄ አድርጎ ልኳቸዋል። ነቢዩም ጌታ ሰዎችን ከጨለማ ወደ ብርሃን፣ ከማይምነት ወደ ዕውቀት፣ ከጥመት ወደ ቅን መንገድና ወደ ኢማን አውጥተዋል። የተጣለባቸውን አደራም በሚገባ ተወጥተዋል፤ ሕዝባቸውንም በፍጹምነት መክረዋል። ለሕዝባቸው እምነትም በጣም የሚጓጉ አላቢ ነበሩ።

ይህን በማስመልከት አላህ ﷻ እንዲህ ብሏል፦

﴿لَقَدْ جَاءَكُمْ رَسُولٌ مِّنْ أَنفُسِكُمْ عَزِيزٌ عَلَيْهِ مَا عَنِتُّمْ حَرِيصٌ عَلَيْكُمْ بِالْمُؤْمِنِينَ رَءُوفٌ رَّحِيمٌ﴾ [التوبة: 128]

«ከጎሳችሁ የኾነችግራችሁ በርሱ ላይ ጥኑ የኾነ፣ በናንተ (እምነት) ላይ የሚጓጓ፣ ለምእመናን ርኅሩህ አዋቅ የኾነ መልክተኛ፣ በእርግጥ መጣላች፡፡»

[አልተውባህ:128]

አላህ ﷻ ለነቢዩና ለመልክተኛው ምእመናን ሊወጠዋቸው የሚገቡ ተገቢ ክብርና መብት ሰጥቷቸዋል፤ የሰው ልጆች ምርጥና ተቀዳሚ መሪም አድርጓቸዋል። ይህን አስመልክተው ነቢዩ ﷺ እንዲህ ብለዋል፦

«እኔ ከአደም ልጆች ሁሉ ተመራጩ መሪ ነኝ፤ (በአላህ ባሪያነቴ እንጂ) በዚህ ግን አልፎክርም፡፡» (በእብን ማጀህ የተዘገበ)

ለነቢዩ ﷺ ካሉብን ኃላፊነቶች መካከል፦

1. የአላህ ባሪያና መልክተኛው መሆናቸውን፣ አላህ ﷻ ለዓለማት እገዛት አድርጎ የላካቸው፣ አደራውን በታማኝነት ያደረሱና ተልእኮውን በተሟላ መልኩ የፈጸሙ መሆናቸውን ማመን ዋነኞቹ ናቸው። አላህ ﷻ እንዲህ ብሏል፦

﴿فَاتَّبِعُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَالَّذِينَ آمَنُوا﴾ [التغابن: 8]

«በአላህና በመልክተኛውም፣ በዚያም ባወረድነው ብርሃን እመኑ፡፡» [አልተጋቡን:8]

ነቢዩ ﷺ እንዲህ ብለዋል፦

«የሙሐመድ ነፍስ በእጁ በሆነው (አላህ) እምላለሁ፤ ከዚህ ሕዝብ (አሙት) ውስጥ አይሁዳዊም ይሁን ክርስቲያን፣ መልእክቴን ከሰማ በኋላ በተላክሁበት ነገር ሳያምን የሞተ ማንኛውም ሰው፣ ከእሳት ጓዶች አንዱ ከመሆን ውጭ ሌላ ዕድል የለውም፡፡» (በሙስሊም የተዘገበ)

2. ነቢዩ ﷺ ከጌታቸው ዘንድ ይዘው የመጡትን ሁሉ አምኖ መቀበል፣ ከአላህ ያመጡት ሁሉ ያለ ምንም ጥርጣሬ ፍጹም እውነት መሆኑን በእርግጠኝነት ማመን። አላህ ﷻ እንዲህ ብሏል፦

﴿إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ الَّذِينَ ءَامَنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ ؕ مِمَّن لَّمْ يَرْتَابُوا﴾ [الحجرات: 15]

«(እውነተኞቹ) ምእምናን እነዚያ በአላህና በመልክተኛው ያመኑት፣ ከዚያም ያልተጠራጠሩት፣ . . . ብቻ ናቸው፤» [አልሐዳራት:15]

በተጨማሪም ﷻ እንዲህ ብሏል፦

﴿فَلَا وَرَيْكَ لَا يُؤْمِنُونَ حَتَّىٰ يُحَكِّمُوكَ فِيمَا شَجَرَ بَيْنَهُمْ ثُمَّ لَا يَجِدُوا فِي أَنفُسِهِمْ حَرَجًا مِّمَّا قَضَيْتَ وَيُسَلِّمُوا تَسْلِيمًا﴾ [النساء: 65]

«በጌታህም እምላለሁ (አላህ በራሱ መማሉ ነው)፤ በመካከላቸው በተከራከሩበት ፍርድ እስከሚያስፈርዱህ፣ ከዚያም ከፈረድከው ነገር በነፍሶቻቸው ውስጥ ጭንቀትን እስከማያገኙና ፍጹም መታዘዝንም እስከሚታዘዙ ድረስ አያምኑም፣ (ምእምን አይሆኑም)፡፡» [አልኒሳ:65]

3. ነቢዩን ﷺ መውደድ። አላህ ﷻ እንዲህ ብሏል፦

﴿قُلْ إِنْ كَانَ آبَاؤُكُمْ وَأَبْنَاؤُكُمْ وَإِخْوَانُكُمْ وَأَزْوَاجُكُمْ وَعَشِيرَتُكُمْ وَأَمْوَالٌ اقْتَرَفْتُمُوهَا وَتِجَارَةٌ تَخْشَوْنَ كَسَادَهَا وَمَسَاكِينُ تَرْضَوْنَهَا أَحَبَّ إِلَيْكُمْ مِنَ اللَّهِ وَرُسُولِهِ وَجِهَادٍ فِي سَبِيلِهِ فَتَرَبَّصُوا حَتَّى يَأْتِيَ اللَّهُ بِأَمْرِهِ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْفَاسِقِينَ ﴿٢٤﴾﴾ [التوبة: 24]

«፦ አባቶቻችሁና ወንዶች ልጆቻችሁ፣ ወንድሞቻችሁም፣ የሰበሰባችኋቸው ሀብቶችም፣ መክሰሩዋን የምትፈሩዋት ንግድም፣ የምትወዷቸው መኖሪያዎችም፣ እናንተ ዘንድ ከአላህና ከመልአካተኛው፣ በርሱ መንገድም ከመታገል፣ ይበልጥ የተወደዱ እንደኾኑ፣ አላህ ትእዛዙን እስኪያመጣ ድረስ ተጠባብቁ፣ በላቸው፣ አላህም አመጠኞች ሕዝቦችን አይመራም።» [አልተውባህ:24]

ነቢዩን ﷺ እንዲህ ብለዋል፦

«አንዳችሁ፣ ከአባቱ ከልጁና ከሰዎች ሁሉ ይበልጥ እርሱ ዘንድ የተወደድኩ እስካልሆንኩ ድረስ፣ (እውነተኛ) አማኝ አይሆንም።» (በቡኻሪ የተዘገበ)

4. ነቢዩን ﷺ ማክበርና ደረጃቸውን ማላቅ። አላህ ﷻ እንዲህ ብሏል፦

﴿لَتَرْجَبُنَّ بِاللَّهِ وَرُسُولِهِ وَتُعَزِّرُوهُ وَتُوَقِّرُوهُ﴾ [الفتح: 9]

«በአላህ ልታምኑ፣ በመልአካተኛውም፣ (ልታምኑ) ልትረዱትም ልታከብሩትም።» [አልፈትሱ:9]

በተጨማሪም አላህ ﷻ እንዲህ ብሏል፦

﴿قَالَيْنَ آمَنُوا بِهِ وَعَزَّرُوهُ وَنَصَرُوهُ وَاتَّبَعُوا النُّورَ الَّذِي أُنزِلَ مَعَهُ ۖ أُولَٰئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴿١٥٧﴾﴾

[الأعراف: 157]

«እነዚያም በርሱ ያመኑ፣ ያክበሩትም፣ የረዱትም፣ ያንን ክርሱ ጋር የተወረደውን ብርሃን የተከተሉ፣ እነዚያ እነሱ የሚደኑ ናቸው።» [አልአሰራፍ:157]

5. ነቢዩን ﷺ ማፍቀርና መውደድ። ሙስሊም ሆነው በርሳቸው መንገድ የተጓዙና ፈለጋቸውን የተከተሉ ቤተሰቦቻቸውን ማክበር፣ ነቢያችን ሙሐመድ ﷺ ስለ ቤተሰቦቻቸው የሰጡትን ማሳሰቢያ መቀበል። ነቢዩን ﷻ እንዲህ ብለዋል፦

«በቤተሰቦቼ ጉዳይ አላህን እንድታስቡ አስታውሳችኋለሁ፤ በቤተሰቦቼ ጉዳይ አላህን እንድታስቡ አስታውሳችኋለሁ፤ በቤተሰቦቼ ጉዳይ አላህን እንድታስቡ አስታውሳችኋለሁ።» (በሙስሊም የተዘገበ)

የነቢዩን ﷻ ቤተሰብ የሚባሉት ባለቤቶቻቸውን፣ ልጆቻቸውንና ዘካ መቀበል ሐራም የተደረገባቸውን የቅርብ ዘመዶቻቸውን የሚያካትት የክቡራን ሰዎች ስብስብ ነው። አሁኑኑ በይገባን ክብራቸውን መንካትና መዘለፍ፣ የማይፈቀድ ሲሆን፣ ከኃጢአት የተጠበቁና ከአላህ ሌላ የሚመለከቱ አድርጎ መውሰድም የተከለከለ ነው።

6. አምነው የተከተሏቸውን ባልደረቦቻቸውን (ሶሐባ) በክፉ አለማንሳት፣ ታሪካቸውን አለማጉደፍና የነቢዩ ሶሐባ አላህ ﷻ ያሞገሳቸው ትውልድ መሆናቸውን ማወቅ። ይህን በማስመልከት አላህ ﷻ እንዲህ ብሏል፦

http://www.with-allah.com/am

﴿ مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ وَالَّذِينَ مَعَهُ أَشِدَّاءُ عَلَى الْكُفَّارِ رُحَمَاءُ بَيْنَهُمْ تَرَاهُمْ رُكَّعًا سُجَّدًا يَبْتَغُونَ فَضْلًا مِنَ اللَّهِ وَرِضْوَانًا سِيمَاهُمْ فِي وُجُوهِهِمْ مِنْ أَثَرِ السُّجُودِ ﴾ [الفتح: 29]

«የአላህ መልክተኛ ሙሐመድ፣ እነዚያም ክርሱ ጋር ያሉት (ወዳጆቹ) በከሐዲዎቹ ላይ ብርቱዎች፣ በመካከላቸው አዛኞች ናቸው፤ አጎንባሾች ሰጋጆች ሾነው ታያቸዋል፤ ከአላህ ችሮታንና ውዴታን ይፈልጋሉ፤ ምልክታቸው ከስግደታቸው ፈለግ ስትሾን በፊቶቻቸው ላይ ናት፤» [አልፈትሕ: 29]

ስለ ሶሐባ ሲናገሩ ነቢዩ ﷺ እንዲህ ብለዋል፦

«ባልደረቦቹን አትዝለፉ! ባልደረቦቹን አትዝለፉ! ነፍሴ በእጁ በሆነው እምላለሁ፣ አንዳችሁ የኩሐድን ተራራ የሚያክል ወርቅ ቢለግስ እንኳ (ምንዳው) የነሱን አንድ እፍስም (ሙድ) ሆነ ግማሹንም እንኳ አይደርስም፡፡፡» (በሙስሊም የተዘገበ)

ከሶሐባ በደረጃ ባላጮቹ አራቱ ቅን ሽሊፋዎች ማለትም አቡ በክር፣ ዑመር፣ ዑሥማንና ዐሊይ (ረ.ዐ) ናቸው፡፡ አላህ ﷺ እንዲህ ብሏል፦

﴿ وَالسَّابِقُونَ السَّابِقُونَ أُولَئِكَ مِنَ الْمُهَاجِرِينَ وَالْأَنْصَارِ وَالَّذِينَ اتَّبَعُوهُمْ بِإِحْسَانٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا عَنْهُ وَأَعَدَّ لَهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا ذَلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ﴾ [التوبة: 100]

«ከስደተኞቹና ከረዳቶቹም ሲሾኑ፣ የመጀመሪያዎቹ ቀዳሚዎች፣ እነዚያም በበጎ ሥራ የተከተሏቸው፣ አላህ ከነሱ ወዲል (ሥራቸውን ተቀብሏል)፤ ክርሱም ወደዋል (በተሰጣቸው ምንዳ ተደስተዋል)፤ በሥሮቻቸውም ወንዞች የሚፈሱባቸውን፣ ገነቶች በውስጣቸው ዘለዓለም ነዋሪዎች ሲሾኑ ለነርሱ አዘጋጅቶላቸዋል፤ ይህ ታላቅ ዕድል ነው፡፡» [አልተውባህ: 100]

የነቢዩ ﷺ ባልደረቦች ከነቢዩ የተቀበሉትን ለኛ ያደረሱና የጠራ ሃይማኖትና ዕውቀት ያስተላለፉልን የወርቃማው ትውልድ አባላት ናቸው፡፡

አላህን በመገናኘት ማመን

ፍጥረታት ሁሉ ወደ ፈጣሪ አምላካቸው ተመላሾች ናቸው፤ መጨረሻቸውና ፍጻሜያቸው ወደክርሱ ብቻ ነው፡፡ ይህ በአላህ ከማመን መሰረታዊ ጉዳዮች ብቻ ሳይሆን ከኢማን ማእዘናትም አንዱ ነው፡፡ በመጨረሻው ቀን ማመን አንዱ የእምነት ማእዘን ሲሆን፣ ነቢያችን ﷺ ከሶሐባ ጋር በተቀመጡበት መልካኩ ጅብሪል መጥቶ ሶሐባ ይማሩበት ዘንድ ስለ ኢማን ማእዘናት ሲጠይቃቸው፣ ነቢዩ ﷺ እንዲህ ብለዋል፦

«በአላህ፣ በመላእክቶቹ፣ በመጽሐፎቹ፣ በመልእክተኞቹ፣ በመጨረሻው ቀን፣ በጎም ሆነ ክፉ በቀድሮ (በቅድመ ውሳኔው) የሚከሰት መሆኑን

https://www.with-allah.com/am

ማመን ነው።» (በሙስሊም የተዘገበ)

የመጨረሻው ቀን ተብሎ የተሰየመው ከዚያ በኋላ የጀነት ሰዎች በጀነት፣ የእሳት ሰዎችም በጀህነም ወደየቤቶቻቸው የሚገቡ በመሆኑ ሌላ ቀን የሌለለ በመሆኑ ነው። ቅዱስ ቁርአን ውስጥ ደረጃውንና በዚህ ቀን የሚከሰቱትን ነገሮች ከባድነት በሚያመለክቱ አያሌ ስሞች ተጠቅሷል። ከነዚህም መካከል፣ መከሰቷ የተረጋገጠ በመሆኑ ኋኝቷ ቀን፣ ከፊሎቹን ጀነት ውስጥ ከፍ ስታደርግ ሌሎቹን እሳት ውስጥ ዝቅ የምታደርግ በመሆኗም ከፍ አድራጊ ዝቅ አድራጊዋ ቀን፣ የምርመራና የፍርድ ቀን፣ አላህ የተናገራቸው ሁሉ የሚረጋገጡበት ቀን በመሆኗ አረጋጋጭቱ ቀን የሚሉ ይገኙበታል። በተጨማሪም አጥለቅሳቂቱ ቀን፣ የሚነፋው የቀንዱ ድምጽ ስለሚያደነቁር አደንቋራቱ ቀን፣ አላህ በከሐዲዎች ላይ ያስተላለፈው ዛቻ እውን ስለሚሆን የዛቻው ቀን፣ የሚጸጸቱበትና የሚቆጩበት ቀን በመሆኗ የቁጭት ቀን፣ ሁሉም በአንድ አደባባይ የሚገናኙበት ቀን በመሆኗ የመገናኛ ቀን፣ የተቃረኖች ቀን በመሆኗም የቀረበቸው ቀን፣ የጀነት ሰዎች የጀነት ሰዎችን፣ የእሳት ሰዎችም የእሳት ሰዎችን የሚጣሩበት ቀን በመሆኗም የመጠራራት ቀን፣ ቀጣይ ቀን የሌላት በመሆኗም መካኗ ቀን፣ የመጨረሻዋ አገር፣ የመርጊያ አገር፣ ሰዎችን የምትሸፍን በመሆኗም ሸፋኝቱ ቀን . . የመሳሰሉ ሌሎች ስሞችም አሉት።

በመጨረሻው ቀን በማመን ውስጥ የሚካተቱ ነገሮች፦

አንደኛ- ከሞት በኋላ ባሉት ነገሮች ማመን

የመቃብር ውስጥ ፈተና፦

ይህ ሚቹ ከተቀበረ በኋላ መቃብሩ ውስጥ ስለ ጌታው፣ ስለ ሃይማኖቱ፣ ስለ ነቢዩ የሚጠየቅበት ፈተና ነው። አላህ ﷻ ለአማኝ አገልጋዮቹ ጽናት ይሰጥና «ጌታዬ አላህ ነው፣ ሃይማኖቴ እስላም ነው፣ ነቢዩ ሙሐመድ ናቸው» ብለው ይመልሳሉ። አላህ ﷻ ግፈኞቹን ያጠማቸውና ከሐዲው፦ «ሃህ . . ሃህ . . አላውቅም» ይላል። ተጠራጣሪው መናፍቅ ደግሞ፦ «እኔ እንጃ፣ ሰዎች ሲሉ ሰምቼ ነው ያልኩት» ብሎ ይመልሳል።

የመቃብር ውስጥ ስቃይና ድሎት፦

መቃብር ውስጥ የሚሰቃዩት ግፈኞች፣ መናፍቃን፣ ከሐዲዎችና ኃጢአን አማኞች ናቸው። አላህ ﷻ እንዲህ ብሏል፦

﴿وَلَوْ تَرَىٰ إِذِ الظَّالِمُونَ فِي غَمَرَاتِ الْمَوْتِ وَالْمَلَائِكَةُ بَاسِطُوا أَيْدِيهِمْ أَخْرِجُوا أَنفُسَكُمُ الْيَوْمَ تُجْزَوْنَ عَذَابَ الْهُونِ بِمَا كُنتُمْ تَقُولُونَ عَلَى اللَّهِ غَيْرَ الْحَقِّ وَكُنتُمْ عَنْ ءَايَاتِهِ تَسْتَكْبِرُونَ ﴿٩٣﴾ [الانعام: 93]

«በደለኞችንም በሞት መከራዎች ውስጥ በኾኑ ጊዜ መላእክት እጆቻቸውን ዘርጊዎች ኾነው (ለቅጥጥብ) ነፍሶቻችሁን አውጡ፤ በአላህ ላይ እውነት ያልኾነን ነገር ትናገሩ በነበራችሁትና ከአንቀጾቹም ትኮሩ በነበራችሁት ምክንያት፤ ዛሬ የውርደትን ቅጣት ትመነጻላችሁ፤ (የሚሏቸው ሲኾኑ) ብታይ ኖሮ፤ (አስደናቂን ነገር ባየህ ነበር)።» [አልአንዓም:93]

አላህ ﷻ የፈርዖንን ቤተሰቦች አስመልክቶ እንዲህ ብሏል፦

﴿الْتَارُ يُعْرَضُونَ عَلَيْهَا غُدُوًّا وَعَشِيًّا وَيَوْمَ تَقُومُ السَّاعَةُ أَدْخِلُوا آلَ فِرْعَوْنَ أَشَدَّ الْعَذَابِ﴾ [غافر: 46]

«እሳት በጧትና በማታ በርሷ ላይ ይቀርባሉ፤ ሰዓቲቱም በምትኾንበት ቀን የፈርዖንን ቤተሰቦች ብርቱ ቅጣት (ገሀነምን) አግቡዋቸው (ይባላል)።» [አልሙአምን:46]

ዘይድ ብን ሣብት ባስተላለፉት ሐዲሥ ነቢዩ ﷺ እንዲህ ብለዋል፦ «መቀባበርን ትተዋላችሁ ብዬ ባልሰጋ ኖሮ እኔ ምስማውን የመቃብር ውስጥ ስቃይ እንዲያሰማችሁ አላህን እለምን ነበር።» ከዚያም ነቢዩ ፊታቸውን ወደኛ አዞሩና፦ «ከመቃብር ውስጥ ስቃይ የአላህን ጥበቃ ለምኑ» አሉን። «ከመቃብር ውስጥ ስቃይ በአላህ እንጠበቃለን» አልን። «ከእሳት ስቃይ የአላህን

ጥበቃ ለምኑ» አሉን። «ከእሳት ስቃይ በአላህ እንጠበቃለን» አልን። «ግልጽ ከሆኑትና ስውር ከሆኑትም ፈተናዎች ሁሉ ለመጠበቅ አላህን ለምኑ አሉን» «ግልጽ ከሆኑትና ስውር ከሆኑትም ፈተናዎች ሁሉ በአላህን እንጠበቃለን አልን።» በመቀጠልም «ከደጅጃል (ሐሳዊ መሲክ) ፈተና የአላህን ጥበቃ ለምኑ» አሉን። «ከደጅጃል (ሐሳዊ መሲክ) ፈተና በአላህ እንጠበቃለን» አልን። (በሙስሊም የተዘገበ)

የመቃብር ውስጥ ድሎት ለእውነተኛዎቹ ምእመናን ሲሆን፤ አላህ ﷻ እንዲህ ብሏል፦

﴿إِنَّ الَّذِينَ قَالُوا رَبُّنَا اللَّهُ ثُمَّ اسْتَقَمُوا تَتَنَزَّلُ عَلَيْهِمُ الْمَلَائِكَةُ أَلَّا تَخَافُوا وَلَا تَحْزَنُوا وَأَبْشِرُوا بِالْجَنَّةِ الَّتِي كُنْتُمْ تُوعَدُونَ﴾ [فصلت: 30]

«እነዚያ ጌታችን አላህ ነው ያሉ፤ ከዚያም ቀጥ ያሉ፦ አትፍሩ፤ አትዘነጉም፤ በዚያችም ተስፋ ቃል ትደረግላችሁ በነበራችሁት ገነት ተበሰሩ፤ በማለት በነሱ ላይ መላእክት ይወርዳሉ።» [ሐ ሚም አልሰጅዳም:30]

አላህ ﷻ እንዲህ ብሏል፦

﴿فَلَوْلَا إِذَا بَلَغَتِ الْحُلُقُومَ ﴿٣٧﴾ وَأَنْتُمْ حِينِيذٍ تَنْظُرُونَ ﴿٣٨﴾ وَنَحْنُ أَقْرَبُ إِلَيْهِ مِنْكُمْ وَلَكِنْ لَا تُبْصِرُونَ ﴿٣٩﴾ فَلَوْلَا إِنْ كُنْتُمْ غَيْرَ مَدِينِينَ ﴿٤٠﴾ تَرْجِعُونَهَا إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٤١﴾ فَأَمَّا إِنْ كَانَ مِنَ الْمُقَرَّبِينَ ﴿٤٢﴾ فَرَوْحٌ وَرَيْحَانٌ وَجَنَّتُ نَعِيمٍ ﴿٤٣﴾ وَأَمَّا

إِنْ كَانَ مِنْ أَصْحَابِ الْيَمِينِ ﴿١٧﴾ فَسَلِّمْ لَكَ مِنْ أَصْحَابِ
الْيَمِينِ ﴿١٨﴾ وَأَمَّا إِنْ كَانَ مِنَ الْمُكَذِّبِينَ الصَّالِينَ ﴿١٩﴾ فَزُلْ
مَنْ حَمِيمٍ ﴿٢٠﴾ وَتَصْلِيَةٌ جَمِيمٍ ﴿٢١﴾ إِنَّ هَذَا لَهُوَ حَقُّ الْيَقِينِ ﴿٢٢﴾
فَسَبِّحْ بِاسْمِ رَبِّكَ الْعَظِيمِ ﴿٢٣﴾ [الواقعة: 96:83]

«(ነፍስ) ጉረርንም በደረሰች ጊዜ። እናንተ ያን ጊዜ የምታዩ ስትኾኑ። እኛም፣ ግን አታዩም እንጅ ከናንተ ይልቅ ወደርሱ የቀረብን ስንኾን። የማትዳኙም ከኾናችሁ። እውነተኞች እንደ ኾናችሁ፣ (ነፍሱቱን ወደ አካሉ) ለምን አትመልሷትም። (ሚቹ) ከባለሟሎቹ ቢኾንግ። (ለርሱ) ዕረፍት መልካም ሲሳይም፣ የመጠቀሚያ ገነትም አልለው። ከቀኝ ጓዶች ቢኾንግ። ከቀኝ ጓዶች ስለ ኾንክ ላንተ ሰላም አልለህ (ይባላል)። ከሚያስቀሹት ጠማማዎችም ቢኾንግ። ከፈላ ውሃ የኾነ መስተንግዶ አልለው። በገሀነም መቃጠልም (አልለው)። ይህ እርሱ እርግጠኛ እውነት ነው። የታላቁንም ጌታህን ስም አውድስ። » [አልዋቅዓህ:83-93]

መ-እምን የሆነ ሰው፣ መቃብር ውስጥ የሁለቱን መላእክት ጥያቄዎች ከመለስ የሚሆነውን ሁኔታ አስመልክተው ነቢዩ ﷺ እንዲህ ብለዋል፡ «ጠሪ ከሰማይ ይጣራና፡ «ባሪያዬ እውነቱን ተናገሯልና ከጀነት በሆነ ነገር አንጥፋለት፤ ከጀነትም ልብስ አልብሱት፤ ወደ ጀነት የሚወስድ በርም ክፈቱለት» ይላል። በዚህም ነፋስዋና የሽታዋ መጓዣ ይመጣለታል፤ የዓይን እይታ እስከደረሰበት ድረስም መቃብሩ ይሰፋለታል።» (በአሕመድና በአቡዳወድ ረዘም ባለ የሐዲሥ ትረካ ውስጥ የተዘገበ)

0-ሥማን መቃብር አጠገብ ሲቆሙ ጸማቸው እስከርስ ያለቅሱ ነበር። ጀነትና ጀሀነም ሲወሱ አ ያ ለ ቅ ሱ ም ፣ በ ዚ ሀ ያለቅሳሉን? ተብለው ሲ ጠ የ ቁ ፣ የ አ ላ ሀ መልእክተኛ ﷺ ፦ «መቃብር ከአክራ ማረፊያ ቦታዎች የመጀመሪያው ማረፊያ ነው፤ ከርሱ መዳን ከተቻለ ቀጥሎ ያለው ከርሱ የቀለለ ነው፤ በዚያ መዳን ካልተቻለ ግን ቀጥሎ ያለው ከርሱ የከፋ ነው።» ብለዋል፤ አሉ። በማከልም ነቢዩ ﷺ ፦ «ከመቃብር ይበልጥ አስበርጋሪ የሆነ ምንም የከፋ ትእይንት አይቹ አላውቅም።» አሉ፤ ብለዋል። (በአሕመድ የተዘገበ)

ሁለተኛ- ከሞት ዳግም መቀስቀስ (በዕሥ) በመኖሩ ማመን

በቀንዱ ለሁለተኛ ጊዜ ሲነፋ መታን፣ ባይ እግራቸውን ያለ ጫማ፣ ራቆታቸውን ያለ ልብስ፣ ያልተገረዙ ሆነው ወደ ዓለማት ጌታ የሚቀስቀሱበት ሁኔታ ነው። አላህ ﷻ እንዲህ ብሏል፡-

﴿كَمَا بَدَأْنَا أَوَّلَ خَلْقٍ نُعِيدُهُمْ وَعِدًّا عَلَيْنَا إِنَّا كُنَّا فَاعِلِينَ﴾ [الانبیاء: 104]

«የመጀመሪያን ፍጥረት እንደ ጀመርን፣ እንመልሰዋለን፤ (መፈጸሙ) በኛ ላይ የኾነን ቀጠሮ ቀጠርን፤ እኛ (የቀጠርነውን) ሠሪዎች ነን።» [አልአንቢያ:104]

ዳግም ከሞት መነሳት በቁርኣን፣ በሱንና አና በሙስሊሞች የጋራ አቋም የተረጋገጠ

እውነታ ነው። አላህ ﷻ እንዲህ ብሏል፦

﴿ثُمَّ إِنَّكُمْ بَعْدَ ذَلِكَ لَمَيِّتُونَ ﴿١٥﴾ ثُمَّ إِنَّكُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ تُبْعَثُونَ ﴿١٦﴾﴾ [المؤمنون: 15-16]

«ከዚያም እናንተ ከዚህ በኋላ ማሞቶ ልላችሁ። ከዚያም እናንተ በትንሣኤ ቀን ትቀሰቀሳላችሁ።» [አልሙ-አምኑን: 15-16]

ነቢዩ ﷺ እንዲህ ብለዋል፦ «ሰዎች በትንሣኤ ቀን ባዶ እግራቸውን ያለ ጫማና ያልተገረዙ ሆነው ይሰበሰባሉ።» (በቡካሪና ሙስሊም የተዘገበ)

ጸንቶ የተረጋገጠ በመሆኑ ላይ ሙስሊሞች በሙሉ ድምጽ የተስማሙበት ሲሆን፣ በመልእክተኞች አንደበት የተጣለባቸውን ኃላፊነትና ግዴታ በተመለከተ እንደ አፈጻጸማቸው ተገቢ ዋጋቸውን ሊሰጣቸው፣ አላህ ﷻ ለፍጥረታት መመለሻ እንዲኖራቸው ማድረግ ጥበባዊም ነው። አላህ ﷻ እንዲህ ብሏል፦

﴿أَفَحَسِبْتُمْ أَنَّمَا خَلَقْنَاكُمْ عَبَثًا وَأَنَّكُمْ إِلَيْنَا لَا تُرْجَعُونَ ﴿١٥﴾﴾ [المؤمنون: 115]

ሦስተኛ- የትንሣኤን ቀን ምልክቶችና የመቃረቡ አመለካኝ የሆኑ ነገሮችን በሚመለከት በተላለፉት ማመን፦

«የፈጠርኛችሁ ለከንቱ መኾኑን እናንተም ወደኛ የማትመለሱ መኾናችሁን ጠረጠራችሁን? (ለከንቱ የፈጠርኛችሁ መሰላችሁን?)» [አልሙ-አምኑን: 115]

አላህ ﷻ እንዲህ ብሏል፦

﴿إِنَّ الَّذِي فَرَضَ عَلَيْكَ الْقُرْآنَ لَرَادُّكَ إِلَىٰ مَعَادٍ ﴿٨٥﴾﴾ [الفصص: 85]

««ቁርአንን ባንተ ላይ ያወረደው፣ (አምላክ)፣ ወደ መመለሻ (መካ) በእርግጥ መላሺህ ነው።» [አልቀሶስ: 85]

እነዚህ ከቅያማ ቀን አስቀድመው የሚከሰቱና መቃረቡን የሚጠቁሙ ነገሮች ሲሆኑ፣ መለስተኛና ከፍተኛ ተብለው በሁለት ይከፈላሉ።

መለስተኛ ምልክቶች፦

እነዚህ በአብዛኛው ከትንሣኤ ቀን ረዘም ያለ ጊዜ አስቀድመው የሚታዩ ምልክቶች ናቸው። ከነዚህ ከፊሎቹ ተከስተው ያለፉ ሲሆኑ ተደጋግመው ሊከሰቱም ይችላሉ። ከፊሎቹ ደግሞ የታዩና አሁንም በመከታተል መታየታቸውን የቀጠሉ ናቸው። ሌሎቹ ደግሞ እስካሁን

https://www.with-allah.com/am

ያልተከሰቱ ሲሆኑ፣ እውነተኛውና ተአማኒው ነቢይ ﷺ እንደ ገነገሩን ሁሉ በእርግጥ የሚከሰቱ ናቸው። እነዚህም የነቢይ መሐመድን ﷺ መላክ፣ መሞታቸውን፣ የቤተላ መቅደስን (እየሩሳሌም) በድል መያዝ፣ የተፈታታኝ መከራዎችን መከሰት፣ የእምነት አጉዳይነት መስፋፋትን፣ የሽሪዓዊ ዕውቀት ማነስና የማይምነት መብዛትን፣ የዝሙትና የወለድ መስፋፋትን፣ የሙዚቃና ጭፈራ መሰራጨትን፣ የአስካሪ መጠጥ በብዛት መጠጣትን፣ የበግ እረኞች በሕንጻዎች ግንባታ መሸቀዳደምን፣ እንደ ጌታ እስከማዘዝ ድረስ የልጆች እናቶቻቸውን ማስከፋትና ማስቀየምን፣ የነፍስ ግድያ መበራከትን፣ የመሬት መንቀጥቀጥ መብዛትን፣ የመሬት መደርባትን፣ የገጽታ ወደ መጥፎ መቀየርን፣ የተራቆቱ ለባሽ ሴቶች መታየትን፣ በሐሰት መመስከርን፣ እውነተኛ ምስክርነትን መደበቅ መበራከትንና በቁርኣንና በነቢይ ሱንና ውስጥ የተመለከቱ ሌሎች ብዙዎችን የመሳሰሉ ናቸው።

ከፍተኛዎቹ ምልክቶች፦

እነዚህ መከሰታቸው የቅያማ ቀን መቃረቡንና ያ አስፈሪ ታላቅ ቀን መምጫው አጭር ጊዜ ብቻ የቀረው መሆኑን የሚጠቁሙ በጣም የከበዱና የገዘፉ ጉዳዮች ናቸው። እነሱም ዐሥር ምልክቶች ሲሆኑ፣ የደጅጃል (ሐሳዊ መሲሕ) መታየት፣ የነቢይ ዒሳ መምጣት፣ የየእጁጅና መእጁጅ መታየት፣ ሦስት ግዙፍ የምድር መደርቦቶች፣ አንድ መደርቦት በምሥራቅ፣ አንድ መደርቦት በምዕራብ፣ አንድ መደርቦት በዕረቢያ ልሳነምድር መከሰት፣ የተለየ ጭስ መታየት፣ የፀሐይ በምዕራብ በኩል ከመጥለቂያዋ ተመልሳ መውጣት፣ የምድር እንስሳ (ዳባህ) መውጣት፣ ሰዎችን ወደ መሰብሰቢያው አደባባይ የምትነዳቸው እሳት ናቸው። እነዚህ ምልክቶች የሚታዩት በተከታታይነት ሲሆን፣ የመጀመሪያው ከታየ ሌሎቹ ተከታትለው ይመጣሉ።

አራተኛ- በትንሣኤ ቀን የሚከሰቱትን አስፈሪና አንቀጥቃጭ ትእይንቶችና ሁነቶች በሚመለከት በተላለፈው ማመን። ለምሳሌ፦

1. የታላላቅ ተራሮች ተፍረክርከው መናድና ከመሬት ወለል ጋር እኩል መሆን። አላህ ﷻ እንዲህ ብሏል፦

﴿ وَتَرَى الْجِبَالَ تَحْسَبُهَا جَامِدَةً وَهِيَ تَمُرُّ مَرَّ السَّحَابِ ﴾ [النمل: 88]

«ጋራዎችንም እነርሱ እንደ ደመና አስተላለፍ የምታልፍ ስትኾን የቆመች ናት ብለህ የምታስባት ኾና ታያታለህ፤» [አልነምል:88]

በተጨማሪም አላህ ﷻ እንዲህ ብሏል፦

﴿ وَوَسَّتِ الْجِبَالَ بَسًّا ۖ فَكَانَتْ هَبَاءً مُتْبِتًا ۖ ﴾ [الباقعة: 6:5]

«ተራራዎችም መፍፈርፈርን በተፈረፈሩ ጊዜ (እንደ ተፈጩ ዱቄት በኾኑ ጊዜ)። የተበተነ ብናኝ በኾኑም ጊዜ፤» [አልዋቅዓህ:5-6]

አላህ ﷻ እንዲህ ብሏል፦

﴿ وَتَكُونُ الْجِبَالُ كَالْعِهْنِ ﴾ [المعارج: 9]

«ጋራዎችም በተለያዩ ቀለማት እንደ ተነክረ ሱፍ፤ (ነፋስ እንደሚያበረው) በሚኾኑበት ቀን።» [አልመዓሪድ:9]

አላህ ﷻ እንዲህ ብሏል፦

﴿ وَيَسْأَلُونَكَ عَنِ الْجِبَالِ فَقُلْ يَنْسِفُهَا رَبِّي نَسْفًا ۖ فَيَذَرُهَا قَاعًا صَفْصَفًا ۖ لَا تَرَى فِيهَا عِوَجًا وَلَا أَمْتًا ﴾ [طه: 107]

«ከጋራዎችም ይጠይቁሃል፤ በላቸው፦ ጌታዬ መበተንን ይበትናቸዋል። ትክክል ሜዳም ኾና ይተዋታል። በርሷ ዝቅታና ከፍታን አታይም።»

[ጣሃ:105-107]

2. የባሕሮችና የውቅያኖሶች ፍንዳታና ተቀጣጥለው የሚነዱ መሆናቸው። የምድራችንን አብዛኛውን ክፍል የሚሸፍኑ ባሕሮች በዚያ ቀን ተደበላልቀው ይፈነዳሉ። አላህ ﷻ እንዲህ ብሏል፦

﴿ وَإِذَا الْبِحَارُ فُجِّرَتْ ﴾ [الإنفطار: 3]

«ባሕሮችም በተከፈቱና በተደበላለቁ ጊዜ፤» [አልእንፍጥር:3]

﴿وَإِذَا الْبِحَارُ سُجِّرَتْ ﴿٦﴾﴾ [النكوير: 6]

«ባሕሮችም በተቃጠሉ ጊዜ፤» [አልተክዊር:6]

3. ሰዎች የለመዱት ምድርና ሰማያትም እንዲሁ ይለወጣሉ። ምልክትም ሆነ አሻራ በሌላት ሌላ ምድር ላይ ዳግም ይቀሰቀሳሉ። አላህ ﷻ እንዲህ ብሏል፦

﴿يَوْمَ يُبَدَّلُ الْأَرْضُ غَيْرَ الْأَرْضِ وَالسَّمَوَاتُ وَبَرَزُوا لِلَّهِ الْوَاحِدِ الْقَهَّارِ ﴿٥٨﴾﴾

[إبراهيم: 48]

«ምድር በሌላ ምድር የምትለወጥበትን፣ ሰማያትም፣ (እንደዚሁ)፣ አንድ አሸናፊ ለኾነው አላህም (ፍጡራን ሁሉ) የሚገለጹበትን ቀን (አስታውስ)።» [አብራሂም:48]

ነቢዩ ﷺ እንዲህ ብለዋል፦

«በቅያሚ ቀን ሰዎች እንደ ስንዴ ዳቦ ነጭ አፈርማ በሆነች መሬት ላይ ይሰበሰባሉ።» (በቡኻሪና ሙስሊም የተዘገበ)

ምንም ምልክት የሌላት ነጭ ትሆናለች።

4. ሰዎች ያልለመዱትን ነገር ይመለከታሉ። ፀሐይና ጨረቃን አንድ ላይ ሆነው ያያሉ። አላህ ﷻ እንዲህ ብሏል፦

﴿فَإِذَا بَرِقَ الْبَصِيرُ ﴿٧﴾ وَخَسَفَ الْقَمَرُ ﴿٨﴾ وَجُمِعَ الشَّمْسُ وَالْقَمَرُ ﴿٩﴾ يَقُولُ الْإِنْسَانُ يَوْمَئِذٍ أَيْنَ الْمَفْرُجُ ﴿١٠﴾﴾ [القبامة: 10:7]

«ዓይንም በዋለለ ጊዜ፤ ጨረቃም በጨለመ ጊዜ፤ ፀሐይና ጨረቃም በተሰበሰቡ ጊዜ፤ ሰው በዚያ ቀን መሻሻው የት ነው ይላል?» [አልቅያማ:7-10]

5. የቀንዱ መነፋት የዚህች የዱንያ ዓለም የመጨረሻ ፍጻሜ ይሆናል። ያች ቀን ስትመጣ የቀንዱ መነፋት በምድርና በሰማያት ላለው ሕይወት ሁሉ ፍጻሜ ይሰጣል።

﴿وَنُفِخَ فِي الصُّورِ فَصَعِقَ مَنْ فِي السَّمَوَاتِ وَمَنْ فِي الْأَرْضِ إِلَّا مَنْ شَاءَ اللَّهُ ﴿٦٨﴾﴾ [الزمر: 68]

«በቀንዱም ይነፋል፤ በሰማያት ውስጥ ያለው ፍጡርና በምድርም ውስጥ ያለው ፍጡር ሁሉ፣ አላህ የሻው ሲቀር በድንጋጤ ይሞታል።» [አልዙመር:68]

ከቀንዱ የሚወጣው ደምጽ መገመት ከሚቻለው በላይ ከባድና ነገሮችን ሁሉ የሚያወድም ሲሆን፣ የሰማው ሰው መናዘዝም ሆነ ወደ ቤተሰቡና ጓደኞቹ መመለስ አይችልም።

﴿مَا يَنْظُرُونَ إِلَّا صَيْحَةً وَاحِدَةً تَأْخُذُهُمْ وَهُمْ يَخِصِّمُونَ ﴿٦٩﴾﴾ فَلَا يَسْتَطِيعُونَ

تَوَصِيَةً وَلَا إِلَىٰ أَهْلِهِمْ يَرْجِعُونَ ﴿٥٩﴾ [يس: 50:49]

«እነርሱ የሚከራከሩ ሲኾኑ፣ በድንገት የምትደዛቸው የኾነችን አንዲትን ጩኸት እንጂ ሌላን አይጠባበቁም። (ያን ጊዜ) መናዘዝንም አይችሉም፤ ወደ ቤተሰቦቻቸውም አይመለሱም።» [ያሴ.3:49-50]

ነቢዩም ﷺ እንዲህ ብለዋል፦

«ከዚያም በቀንዱ ይነፋና አንገቱን የሚያዘነብልና ቀና የሚያደርግ ቢሆን እንጅ ማንም አይሰማውም። መጀመሪያ የሚሰማው ሰው ለግመሱቹ የመጠጫ ኩሬውን የሚመርግ ሰው ሲሆን በድንጋጤውና በእንቅጥቃጤው ይግታል፤ ሰዎችም ይግታሉ።»

(በመ-ስለም የተዘገበ)

6. አላህ ﷻ በመሰባሰቢያው ምድር ላይ ከመጀመሪያው አንስቶ የፈጠራቸውን ፍጥረታት ሁሉ ይሰበስባቸዋል። በዚያች ምድር ላይ ሁሉም ሰውና ጋኔኑም እንስሳት እንኳ ሳይቀሩ ከመጀመሪያ እስከመጨረሻ ይሰበስቡባቸዋል። አላህ ﷻ እንዲህ ብሏል፦

﴿إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَةً لِّمَن خَافَ عَذَابَ الْآخِرَةِ ﴿١٠٣﴾ ذَٰلِكَ يَوْمٌ مَّجْمُوعٌ لَّهُ النَّاسُ وَذَٰلِكَ يَوْمٌ مَّشْهُودٌ ﴿١٠٤﴾﴾ [هود: 103]

«በዚህ ውስጥ የመጨረሻውን ቀን ቅጣት ለሚፈሩ ሁሉ መገሠጫ አልለ። ይህ (የትንሣኤ ቀን)፣ ሰዎች በርሱ የሚሰበሰቡበት ቀን ነው፤ ይህም የሚጣዱት ቀን ነው።» [ሁድ:103]

በተጨማሪም ﷻ እንዲህ ብሏል፦

﴿قُلْ إِنَّ الْأَوَّلِينَ وَالْآخِرِينَ ﴿١٤﴾ لَمَجْمُوعُونَ ﴿١٥﴾ إِلَىٰ مِيقَاتٍ يَوْمٍ مَّعْلُومٍ ﴿١٦﴾﴾ [الواقعة: 50:49]

«በላቸው፦ ፊተኞቹም ጊለኞቹም።»

በተወሰነ ቀን ቀጠሮ በእርግጥ ተሰብሳቢዎች ናቸው።»

[አልዋቅዓ:49-50]

7. ሰዎች አላህ እንደፈጠራቸው ራቆታቸውን ሆነው ይሰበስባሉ። ከትእይቱ አስጨናቂነትና አስበርጋጊነት የተነሳ አንዱ ሌላውን የሚያይበት ሁኔታ የለም። እመ ምእመናን ዓእሻ (ፈ.ዐ) በዚህ ሁኔታ ተገርመዋል። ይህን በተመለከተ ባስተላለፉት ሐዲሥ እንዲህ ብለዋል፦

የአላህ መልክተኛ ﷺ ፦ «ያለ ጫማ፣ ራቆታችሁን ፣ ያልተገረዛችሁ ሆናችሁ ትሰበስባላችሁ። ሲሉ፣ የአላህ መልክተኛ ሆይ! ወንዶችና ሴቶች አንዱ ሌላውን እየተመለከተ? አልኳቸው። እሳቸውም፦ «ሁኔታው ያ የሚያሳስባቸው ከመሆን እጅግ የከበደ ነው» አሉ። (በቡኻሪ የተዘገበ)

ነቢዩም ﷺ እንዲህ ብለዋል፦ «በክብሩም ሆነ በሌላ ነገር በወንድሙ ላይ በደል የፈጸመ ሰው፣ ዲናርም ሆነ ድርሀም የማይኖሩ ከመሆናቸው በፊት ዛሬውኑ ራሱን ነጻ ያድርግ። መልካም ሥራ ያለው ከሆነ በበደሉ ልክ ይወሰድበታል፤ በጎ ሥራዎች ከሌሉት ደግሞ ከተበደደ ጋጠአቶች ተወስደው በርሱ ላይ ይቆላላሉ።» (በቡኻሪ የተዘገበ)

8. ሰዎች እንደ ሥራዎቻቸው ደረጃ በገዛ ላባቸው እስኪጥለቀሉ ድረስ ፀሐይ ወደ አናታቸው ትቀርባለች። ነቢዩም ﷺ እንዲህ ብለዋል፦ «በትንሣኤ ቀን፣ ፀሐይ ወደ ፍጥረታት እስከ አንድ ማይል ድረስ ትቀርባለች፤ (ሚል ሲሉ የርቀት መለኪያ ይሁን ወይም የዓይን መኪያ እንጨት ማለታቸው ይሁን ግን በእርግጥ አላውቅም፣ ብለዋል ዘጋቢው እብን ዓምር)። የሰዎች

ላብ መጠንም እንደ ሥራዎቻቸው ደረጃ ሲሆን፤ ላቡ እስከ ቁርጭምጭሚቶች የሚደርስ፤ ላቡ እስከ ጉልበቶቹ የሚደርስ፤ ላቡ እስከ ዳሌው የሚደርስ፤ ላቡ አጥለቅልቆት ከአፋ ደርሶ የሚለገመው ይገኝባቸዋል።»
ካሉ በኋላ ረሱል ﷺ በእጃቸው ወደ አፋቸው አመለከቱ።
(በሙስሊም የተዘገበ)

9. መጽሐፉን በቀኝ እጁ የሚወስድና በግራ እጁ የሚወስድ ሲኖር፤ እያንዳንዱ ሰው መጽሐፉ ወደ እጁ እስኪገባ ድረስ ሰዎች በግራ መጋባት፤ በፍርሃትና በስጋት ውስጥ እንደ ዋለሉ ይቆያሉ። ለሙእምኖች መጽሐፎቻቸው በቀኝ እጆቻቸው ሲሰጧቸው መዳኛቸው በመቃረቡ ይጽናናሉ። ከሐዲዎችና መናፍቃን ግን መጽሐፎቻቸው በግራ እጃቸው ሲሰጧቸው ተገቢ ዋጋቸውን በማግኘታቸው ጭንቀትና ውጥረታቸው ይጨምራል። አላህ ﷻ እንዲህ ብሏል፦

﴿فَأَمَّا مَنْ أَوْتَىٰ كِتَابَهُ بِيَمِينِهِ ۖ فَيَقُولُ هَٰؤُلَاءِ أَقْرَبُوا ۖ كِتَابِيَةَ ۗ إِنِّي ظَنَنْتُ أَنِّي مُلْقٍ حِسَابِيَةَ ۗ ﴿١١﴾ فَهُوَ فِي عَيْشَةٍ رَّاضِيَةٍ ﴿١٢﴾ فِي حَتَّةٍ عَالِيَةٍ ﴿١٣﴾ فُطُوفُهَا دَانِيَةٌ ﴿١٤﴾ كَلُوا وَاشْرَبُوا هَنِيئًا بِمَا أَسْلَفْتُمْ فِي الْأَيَّامِ الْخَالِيَةِ ﴿١٥﴾ وَأَمَّا مَنْ أَوْتَىٰ كِتَابَهُ بِشِمَالِهِ ۖ فَيَقُولُ يَلِيَّتِي لِمَ أُوتِيَ كِتَابِيَةَ ۗ وَلَمْ أَدْر مَا حِسَابِيَةَ ۗ ﴿١٦﴾ يَلِيَّتُهَا كَانَتْ الْأَقَابِيَةَ ﴿١٧﴾ مَا أَعْنَىٰ عَنِّي مَالِيَةَ ۗ ﴿١٨﴾ هَلْكَ عَنِّي سُلْطَانِيَةَ ۗ ﴿١٩﴾﴾ [الحاقة: 29:19]

«መጽሐፉን በቀኝ የተሰጠ ሰው ማ፤ (ለንደኞቹ) እንኩ፤ መጽሐፌን አንብቡ ይላል። እኔ ምርመራየን የምገናኝ መኾኑን አረጋገጥኩ፤ (ተዘጋጀሁም፤ ይላል)። እርሱም በተወደደች ኑሮ ውስጥ

ይኾናል። በከፍተኛይቱ ገነት ውስጥ። ፍራዎችዎ ቅርቦች የኾኑ። በአለፉት ቀናት ውስጥ (በምድረ ዓለም) ባስቀደማችሁት ምክንያት ብሉ፤ ጠጡም፤ (ይባላሉ)። መጽሐፉንም በግራው የተሰጠው ማ ዋ ጥፋቴ! ምነው መጽሐፌን ባልተሰጠሁ፤ ይላል። ምርመራየንም ምን እንደ ኾነ ባላወቅሁ። እርሷ (ሞት፤ ሕይወቴን) ምነው ፈጻሚ በኾነች (እንደ ሞትኩ ዳግም ሳልነሳ በቀረሁ)። ገንዘቤ ከኔ ምንንም አላብቃቃኝ፤ (አልጠቀመኝም)። ጎይሌ ከኔ ላይ ጠፋ (ይላል)።»
[አልሐቃህ: 19-29]

10. በሁኔታው አስጨናቂነትና በስራነው ከባድ ጭንቀትና ውጥረት ምክንያት፤ ሰው በነፍሱ አውጭኝ ስለራሱ ብቻ መጨነቅ እንጂ ማንንም አይጠይቅም። አላህ ﷻ እንዲህ ብሏል፦

﴿يَوْمَ لَا يَنْفَعُ مَالٌ وَلَا بَنُونَ ﴿٨٨﴾﴾ [الشعراء: 88]

«ገንዘብም ልጆችም በማይጠቅሙበት ቀን፤» [አልሹባራክ: 88]

አላህ ﷻ እንዲህ ብሏል፦
﴿يَوْمَ يَفِرُّ الْمَرْءُ مِنْ أَخِيهِ ﴿٢١﴾ وَأُمِّهِ وَأَبِيهِ ﴿٢٢﴾ وَصَحْبَتِيهِ وَبَنِيهِ ﴿٢٣﴾ لِكُلِّ أَمْرٍ مِنْهُمْ يَوْمَئِذٍ شَأْنٌ يُغْنِيهِ ﴿٢٤﴾﴾ [عيس: 34]

«ሰው ከወንድሙ በሚሸሽቡት ም፤ ካባቱም፤ ከሚስቱም፤ ከልጁም፤ ከነሱ ሌላው ሁሉ በዚህ ቀን (ከሌላው) የሚያብቃቃው ኹኔታ አልለው (ለራሱ ብቻ ማሰብና መጨነቅ ይኖርበታል)።»
[ሀሳ: 34-37]

አምስተኛ- ምርመራና ለሁሉም እንደሥራው የሚሰጥ መሆኑን ማመን፦

አንድ የአላህ ባሪያ በዚህ ዓለም ላይ በፈጸማቸው ነገሮች ሁሉ የሚጠየቅና የሚመረመር ሲሆን፤ ሁሉም የሥራውን ዋጋ ይቀበላል። አላህ ﷻ እንዲህ ብሏል፦

﴿إِنَّ إِلَيْنَا إِيَابَتُهُمْ ﴿٢٥﴾ ثُمَّ إِنَّ عَلَيْنَا حِسَابَهُمْ ﴿٢٦﴾﴾ [الغاشية: 25-26].

«መመለሻቸው ወደኛ ብቻ ነው። ከዚያም ምርመራቸው በኛ ላይ ብቻ ነው።» [አልጋሽያህ:25-26]

አላህ ﷻ እንዲህ ብሏል፦

﴿مَنْ جَاءَ بِالْحَسَنَةِ فَلَهُ عَشْرٌ مِّمَّثَالٍهَا وَمَنْ جَاءَ بِالسَّيِّئَةِ فَلَا يُجْزَىٰ إِلَّا مِثْلَهَا وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ﴿١٦٠﴾﴾ [الانعام: 160].

«በመልካም ሥራ የመጣ ሰው፣ ለርሱ ዐሥር ብጤዎችዋ አሉት፤ በክፋ ሥራም የመጣ ሰው፣ ብጤዋን እንጅ አይመነዳም፤ እነርሱም አይበደሉም።» [አልአንዓም:160]

አላህ ﷻ እንዲህ ብሏል፦

﴿وَوَضِعَ الْمَوَازِينَ الْقَيْسَطَ لِيَوْمِ الْقِيَامَةِ فَلَا تُظْلَمُ نَفْسٌ شَيْئًا وَإِنْ كَانَ مِثْقَالَ حَبَّةٍ مِّنْ خَرْدَلٍ أَتَيْنَا بِهَا وَكَفَىٰ بِنَا حَاسِبِينَ ﴿٧﴾﴾ [الانباء: 47].

«በትንሣኤም ቀን፣ ትክክለኛ ሚዛኖችን እናቆማለን፤ ማንኛውም ነፍስ ምንንም አትበደልም፤ (ሥራው) የሰናፈጭ ቅንጣት ያክል ቢኾንም እርሷን እናመጣታለን፤ ተቆጣጣሪዎችም በኛ በቃ።» [አልአንቢያ:47]

ሐሰን አልበስሪ፣ «ከሰላሳ ትውልድ የቀጠሉት ታብዕዮች በዕባዳ ብዛት ከሰላሳ የሚበልጡ መሆናቸውን አይተናል፤ አንድም ሰላሳ በምንድን ነው የቀደሟቸው?» ተብለው ሲጠየቁ «እነዚህ ዕባዳ የሚያደርጉት ልቦቻቸው ውስጥ ዱንያን በማኖር ነው፤ ሰላሳ ደግሞ ዕባዳ ያደረጉት በልቦቻቸው ውስጥ ኣኸራን አስቀምጠው ነው።» ብለዋል።

ከእብን ዐመር (ፈ.ዐ) በተላለፈው መሰረት ነቢዩ ﷺ እንዲህ ብለዋል፦ «አላህ ሙእምን የሆነውን ሰው ያቀርበውና መከለያውን በርሱ ላይ በማድረግ ይሸፍነዋል። እንዲህ ያለውን ኃጢአትህን ታውቃለህ? እንደዚያ ያለውን ኃጢአትህን ታውቃለህ? ይለዋል። አዎ ጌታዬ አውቃለሁ ብሎ ኃጢአቱን አምኖ ሲቀበልና በቃ ጠፋሁ ብሎ በውስጡ ሲያስብ፣ በዱንያ ላይ ሸፍኜልሃለሁ፣ እነሆ ዛሬም እምርሃለሁ፣ ይለዋል። ከዚያም የበጎ ሥራዎቹ መዝገብ ይሰጠዋል። ከሓዲዎችና መናፍቃን ግን በፍጥረታት ፊት፦

﴿هُوَلَاءَ الَّذِينَ كَذَبُوا عَلَىٰ رَبِّهِمْ ۖ أَلَا لَعْنَةُ اللَّهِ عَلَى الظَّالِمِينَ ﴿١٨﴾﴾ [هود: 18].

«እነዚህ በጌታቸው ላይ የዋሹት ናቸው ይላሉ፤ ንቁ የአላህ ርግማን በበዳዮች ላይ ይኹን።» ተብሎ ይታወጃቸዋል። [ሁድ:18] (በቡኻሪና ሙስሊም የተዘገበ)

https://www.with-allah.com/am

ነቢዮቹ ከጌታቸው በሚተላለፍላቸው የሚከተለውን ማለታቸው ተረጋግጧል፡- «አላህ ሰናይ ሥራዎችንና እኩይ ሥራዎችንንም የመዘገበ ሲሆን፤ ሁሉንም አብራርቷል። በጎ ነገር ለመሥራት አስቦ ላልሠራው ሰው አንድ ሙሉ በጎ ሥራ (ምንዳውን) እርሱ ዘንድ ይመዘግብለታል። ካሰበውና ከሠራው ደግሞ ከዐሥር እስከ ሰባት መቶ ብዙ እጥፍ ድርብ በጎ ሥራዎችን (ምንዳ) ይመዘግብለታል። ክፉ መሥራት አስቦ ያልሰራው ከሆነ ደግሞ ሙሉ በጎ ሥራ ይመዘግብለታል። ክፉ ሥራ ካሰበና ከሠራ አንድ ክፉ ሥራ ብቻ ይመዘግብበታል።» (በቡኻሪና ሙስሊም የተዘገበ)

ሰዎች በዚህ ዓለም በሚሠሩት ሥራ የሚጠየቁና የሚመረመሩ፣ እንደሥራቸውም ዋጋቸውን የሚያገኙ መሆናቸው የተረጋገጠ በመሆኑ ላይ ሙስሊሞች በሙሉ ድምጽ ተስማምተዋል። ይህም በጥበብ ላይ የተመሰረተ ሲሆን፤ አላህ ﷻ መጻሕፍትን አውርዷል፤ መልክተኞችን ልኳል፤ በባሮቹ ላይ ማመንንና መታዘዝን ግዴታ አድርጓል። በርሱና በመልክተኞቹ በላመነውና ትእዛዛቸውን በጣሰው ሰው ላይ፤ አሳማሚ ቅጣት እንደሚጠብቀው ከባድ ማስጠንቀቂያ አስተላልፎበታል። ምርመራም ሆነ የሥራ ዋጋ ባይኖር ኖሮ ሕይወት ከንቱ በሆነች ነበር። አላህ ﷻ ግን ከዚህ ፍጹም የጠራ ነው። አላህ ﷻ ይህንኑ ሲጠቁም እንዲህ ብሏል፡-

﴿فَلْتَسْأَلَنَ الَّذِينَ أُرْسِلَ إِلَيْهِمْ وَلَنَسْأَلَنَ الْمُرْسَلِينَ ﴿٦﴾ فَلْتَقْضَنَّ عَلَيْهِمْ بِعِلْمٍ وَمَا كُنَّا غَابِينَ [الاعراف: 6-7]

«እነዚያንም ወደነሱ የተላከባቸውን (ሕዝቦች) በእርግጥ እንጠይቃቸዋለን። በነርሱም ላይ (የነበሩበትን ሁሉ) ከዕውቀት ጋር በእርግጥ እንተርክላቸዋለን፤ የራቅንም አልነበርንም።» [አልአዕራፍ:6-7]

ስድስተኛ- በጀነትና በጀህነም እሳት መኖር ማመን፡-

እነዚህ ሁለቱ የፍጥረታት የመጨረሻው መመለሻ ናቸው። ጀነት፣ እንዲያምነባቸው ግዴታ ባደረገባቸው ነገሮች ላመኑ፣ አላህንና መልክተኛውን በቅንነት ለታዘዙ፣ ለአላህ ፍጹም ሆነው የመልክተኛውን ፈለገ ሕይወት ለተከተሉ፣ ትጉሃን ምእመናን አላህ ﷻ ያሰናዳላቸው የድሎት አገር ነው። ጀነት «ዓይን አይቶት፣ ጀሮም ሰምቶት፣ በሰው አእምሮም ታስቦ የማያውቅ» ድሎትና የምቶት ዓይነቶች ያሉበት አገር ነው። አላህ ﷻ እንዲህ ብሏል፡-

﴿إِنَّ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ أُولَٰئِكَ هُمْ خَيْرُ الْبَرِيَّةِ ﴿٨﴾ جَزَاءُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ جَنَّاتُ عَدْنٍ تَجْرَى مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا عَنْهُ ذَلِكَ لِمَنْ حَشِيَ رَبَّهُ ﴿٩﴾ [التبينة: 8:7]

«እነዚያ ያመኑትና መልካሞችንም የሠሩት፣ እነዚያ እነሱ ከፍጥረት ሁሉ

በላጭ ናቸው። በጌታቸው ዘንድ ምንዳቸው ከሥሮቻቸው ወንዞች የሚፈሉባቸው የመኖሪያ ገነቶች ነው፤ በውስጣቸው ዘለዓለም ዘውታሪዎች ሲኾኑ፤ (ይገቡባቸዋል)። አላህ ከነሱ ወደደ፤ ከርሱም ወደዱ፤ ይህ ጌታውን ለፈራ ሰው ነው።» [አልበይይና፡7-8]

በተጨማሪም አላህ ﷻ እንዲህ ብሏል፦

﴿ فَلَا تَعْلَمُ نَفْسٌ مَّا أُخْفِيَ لَهُمْ مِّن قُرَّةِ أَعْيُنٍ جَزَاءً بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴾ [السجدة: 17]

«ይሠሩትም በነበሩት ለመመንዳት፤ ከዓይኖች መርጊያ ለነሱ የተደበቀላቸውን (ጸጋ) ማንኛይቱም ነፍስ አታውቅም።» [አልሰጅዳ፡17]

ከጀነት ድሉቶችና ደስታዎች ሁሉ ትልቁ ወደ አላህ ﷻ ፊት መመልከት ነው። አላህ ﷻ እንዲህ ብሏል፦

﴿ وَجُودٌ يَوْمَئِذٍ نَّاضِرَةٌ ۖ إِلَىٰ رَبِّهَا نَاظِرَةٌ ﴾ [القيامة: 22-23]

«ፊቶች በዚያ ቀን አብሪዎች ናቸው። ወደ ጌታቸው ተመልካቾች ናቸው።» [አልቅያማ፡22-23]

በተጨማሪም አላህ ﷻ እንዲህ ብሏል፦

﴿ لِلَّذِينَ أَحْسَنُوا الْحُسْنَىٰ وَزِيَادَةٌ ﴾ [يونس: 26]

«ለነዚያ መልካም ለሠሩት መልካም ነገርና ጭማሪም አላቸው።» [ዩኑስ፡26]

መልካሙ ነገር «አልሐስና» ማለት ጀነት ስትሆን፤ ጭማሪው የአላህን ﷻ ፊት ስብሐት መመልከት ነው። ነቢዩ ﷺ እንዲህ ብለዋል፦ «የጀነት ሰዎች ወደ ጀነት ሲገቡ፤ አላህ ﷻ ፦ 'ምጨምርላችሁ ነገር አለን? ይላል። ፊታችንን አንጽተህልን የለምን? ጀነት አስገብህተን ከእሳት አድነኸን የለምን? ይላሉ። በዚህ ጊዜ መጋረጃውን ይገልጣል። ወደ ጌታቸው ﷻ ከመመልከት ይበልጥ ለነሱ ተወዳጅ የሆነ ምንም ነገር አልተሰጡም።» የአላህ መልክተኛ ﷺ በመቀጠል ይህን የቁርአን አንቀጽ አሰሙ፦

﴿ لِلَّذِينَ أَحْسَنُوا الْحُسْنَىٰ وَزِيَادَةٌ ﴾ [يونس: 26]

«ለነዚያ መልካም ለሠሩት መልካም ነገርና ጭማሪም አላቸው።» [ዩኑስ፡26] (በሙስሊም የተዘገበ)

እሳት ደግሞ በርሱ ላስተባበሉና በመልእክተኞቹ ላይ ላመጹ ከሐዲዎችና ግፈኞች አላህ ﷻ የደገሰላቸው የመሰቃያ ቦታ ስትሆን፤ አእምሮ ሊገምታቸው የማይችል ሁሉም የስቃይና የሰቆቃ ዓይነቶች ይገኙባታል። አላህ ﷻ እንዲህ ብሏል፦

﴿ وَاتَّقُوا النَّارَ الَّتِي أُعِدَّتْ لِلْكَافِرِينَ ﴾ [آل عمران: 131]

«ያችንም ለከሐዲዎች የተደገሰቸውን እሳት ተጠንቀቁ።» [አል ዒምራን፡131]

በተጨማሪም አላህ ﷻ እንዲህ ብሏል፦

﴿ إِنَّا أَعْتَدْنَا لِلظَّالِمِينَ نَارًا أَحَاطَ بِهِمْ سُرَادِقُهَا وَإِنْ يَسْتَغِيثُوا يُغَاثُوا بِمَاءٍ كَالْمُهْلِ يَشْوِي الْوُجُوهَ ۚ بِئْسَ الشَّرَابُ وَسَاءَتْ مُرْتَفَقًا ﴾ [الکهف: 29]

https://www.with-allah.com/am

«እኛ ለበደለኞች አጥርዋ በነሱ የከበበ የኾነችውን እሳት አዘጋጅተናል፤ (ከጥም) እርዳታንም ቢፈልጉ እንደ ዘይት ዝቃጭ ባለፊቶችን በሚጠብስ ውሃ ይረዳሉ፤ መጠጡ ከፋ! መደገፊያይቱም ምንኛ አስከፋች!» [አልህህፍ:29]

አላህ ﷻ እንዲህ ብሏል፦

﴿إِنَّ اللَّهَ لَعَنَ الْكُفْرِينَ وَأَعَدَّ لَهُمْ سَعِيرًا ﴿٦٦﴾ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا لَا يَجِدُونَ وَلَا نَصِيرًا ﴿٦٧﴾ يَوْمَ تَقَلَّبُ وُجُوهُهُمْ فِي النَّارِ يَقُولُونَ يَلَيَّتْنَا اللَّهُ وَأَطَعْنَا الرَّسُولًا ﴿٦٨﴾﴾ [الاحزاب: 66-64].

«አላህ ከሐዲዎችን በእርግጥ ረግሚቸዋል፤ ለነርሱም የተጋጋመችን እሳት አዘጋጅቷል። በርሷ ውስጥ ዘለዓለም ዘውታሪዎች ሲኾኑ፤ ወዳጅም ረዳትም አያገኙም። ፊቶቻቸው በእሳት ውስጥ በሚገለባበጡ ቀን፣ ምኞታችን! አላህን በተገዛን፣ መልክተኛውንም በታዘዘን ኖሮ እያሉ ይጸጸታሉ።» [አልአሕዛብ:64-66]

በጀህም እሳት ውስጥ - አላህ ይጠብቀንና - ስቃይ አነስ የሚለው ነቢዩ ﷺ እንዲህ ሲሉ የገለጹት ሰው ነው፦

«በትንሣኤ ቀን ከእሳት ሰዎች ሁሉ ቅጣቱ አነስ ያለ ነው የሚባለው፣ በሁለት የውስጥ እግሮቹ አንጎሉን የሚያቀልጥ ፍም የሚደረግለት ሰው ነው።» (በቡኻሪ የተዘገበ)

1. በአላህ ማመን በመጨረሻው ቀን በማመን እንጂ እውን የማይሆን ከመሆኑ አንጻር፣ ከአላህ ማእዘናት ውስጥ አንዱን ማእዘን እውን ያደርጋል። ለዚህ ነው አላህ ﷻ በርሱ የማያምኑትን መዋጋት ግዴታ ያደረገብን። አላህ ﷻ እንዲህ ብሏል፦

በመጨረሻው ቀን የማመን ፍሬዎች፦

﴿فَتِلْكَ الْأَمْثَلُ لِمَنْ جَاءَ مِنْكُمْ مِنَ الْأُمَّةِ وَالْآخِرِ ﴿٢٩﴾﴾ [التوبة: 29].

«እነዚያን በአላህና በመጨረሻው ቀን የማያምኑትን፣ . . . ተዋጉዋቸው።» [አልተውባህ:29]

2. በዱንያም ሆነ በወዲያኛው የአክራ ሕይወት ከፍርሃት መጠበቅና የደህንነት ዋስትና ማግኘት። አላህ ﷻ እንዲህ ብሏል፦

﴿أَلَا إِنَّ أَوْلِيَاءَ اللَّهِ لَا خَوْفَ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٦٢﴾﴾ [يونس: 62]

«ንቁ፣ የአላህ ወዳጆች በነሱ ላይ ፍርሃት የለባቸውም፤ እነሱም አያዘኑም።» [ዩኑስ:62]

3. ታላቅ ምንዳና ሽልማት የማግኘት ቃል ኪዳን የተሰጠ መሆኑ። አላህ ﷻ እንዲህ ብሏል፦

﴿إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَالَّذِينَ هَادُوا وَالصَّالِينَ وَالصَّالِيْنَ وَالصَّالِيْنَ مَنْ آمَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَعَمِلَ صَالِحًا فَلَهُمْ أَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٦٣﴾﴾ [البقرة: 62]

https://www.with-allah.com/am

«እነዚያ ያመዮኾኑ፣ እነዚያም ይሁዳውያን ኑ፣ ክርስቲያኖችም፣ ሳቢያኖችም፣ (ከነርሱ) በአላህና በመጨረሻው ቀን ያመነ፣ መልካምንም ሥራ የሠራ፣ ለነርሱ በጌታቸው ዘንድ ምንዳቸው አላቸው፣ በነርሱም ላይ ፍርሃት የለባቸውም፣ እነሱም አያዝኑም።»

[አልባቀራህ:62]

4. ሰናይ ሥራዎች እንዲሠራ ያበረታታል ። አላህ ﷻ እንዲህ ብሏል፦

﴿يَتَأْتِيهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَطِيعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ وَأُولِي الْأَمْرِ مِنْكُمْ فَإِن تَنَزَعْتُمْ فِي شَيْءٍ فَرُدُّوهُ إِلَى اللَّهِ وَالرَّسُولِ إِن كُنتُمْ تُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ ذَلِكَ خَيْرٌ وَأَحْسَنُ تَأْوِيلًا﴾ [النساء: 59]

«እላንተ ያመናችሁ ሆይ! አላህን ተገዙ፣ መልክተኛውንና ከናንተም የሥልጣን ባለቤቶችን ታዘዙ፣ በማንኛውም ነገር ብትከራከሩ፣ በአላህና በመጨረሻው ቀን የምታምኑ ብትኾኑ (የተከራከራችሁበትን ነገር) ወደ አላህና ወደ መልክተኛው መልሱት፣ ይህ የተሻለ፣ መጨረሻውም ያማረ ነው።»

[አልኒሳአ:59]

አላህ ﷻ እንዲህ ብሏል፦

﴿إِنَّمَا يَعْمُرُ مَسَاجِدَ اللَّهِ مِنْ آمَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ﴾ [التوبة: 18]

«የአላህን መስጊዶች የሚሠራው፣ በአላህና በመጨረሻው ቀን ያመነ፣ ሰው ብቻ ነው።»

[አልተውባህ:18]

በተጨማሪም ﷻ እንዲህ ብሏል፦

﴿لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِي رَسُولِ اللَّهِ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ لِمَنْ كَانَ يَرْجُوا اللَّهَ وَالْيَوْمَ الْآخِرَ وَذَكَرَ اللَّهَ كَثِيرًا﴾ [الأحزاب: 21]

«ለናንተ፣ አላህንና የመጨረሻውን ቀን የሚከፈል ለኾነ ሰው፣ አላህንም በብዙ ለሚያወሳ፣ በአላህ

http://www.with-allah.com/am

መልክተኛ መልካም መከተል [አርአያ] አላቸው።።።
[አልአሕዮብ:21]

በተጨማሪም አላህ ﷻ እንዲህ ብሏል፦

﴿لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِيهِمْ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ لِّمَن كَانَ يَرْجُوا اللَّهَ
وَالْيَوْمَ الْآخِرَ﴾ [الممتحنة: 6]

«ለናንተ አላህንና የመጨረሻውን ቀን ለሚፈራራ ሰው፣ በነርሱ መልካም መከተል [አርአያ] አላችሁ።።።» [አልሙምተሕና፡6]

አላህ ﷻ እንዲህ ብሏል፦

﴿وَأَقِيمُوا الشَّهَادَةَ لِلَّهِ ذَٰلِكُمْ يُوعَظُ بِهِ مَن كَانَ يُؤْمِنُ
بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ﴾ [الطلاق: 2]

«ምስክርነትንም ለአላህ አስተካክሉ፤ ይሃችሁ በአላህና በመጨረሻው ቀን የሚያምን የኾነ ሰው ሁሉ በርሱ ይገሠጽበታል።» [አልጦላቅ:2]

5. እኩይና መጥፎ ነገሮችን ከመስራት ይከለክላል።
ጌታችን ﷻ እንዲህ ብሏል፦

﴿وَلَا يَجِلُّ لَهُنَّ أَن يَكْتُمْنَ مَا خَلَقَ اللَّهُ فِي أَرْحَامِهِنَّ إِن
كُنَّ يُؤْمِنُنَّ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ﴾

[البقرة: 228]

«በአላህና በመጨረሻው ቀን የሚያምኑ ቢኾኑ፣ አላህ በማሕጸኖቻቸው ውስጥ የፈጠረውን ሊደብቁ ለነርሱ አይፈቀድላቸውም።»

[አልበቀራ፡228]

በተጨማሪም አላህ ﷻ እንዲህ ብሏል፦

﴿وَإِذَا طَلَقْتُمُ النِّسَاءَ فَبَلَغْنَ أَجَلَهُنَّ فَلَا تَعْضُلُوهُنَّ أَن
يَبْكِيَنَّ أَزْوَاجَهُنَّ إِذَا تَرَاضُوا بَيْنَهُم بِالْمَعْرُوفِ ذَٰلِكُمْ يُوعَظُ بِهِ
مَن كَانَ مِنكُم مِّنكُم بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ﴾ [البقرة: 232]

«ሴቶችን በፈታችሁና ጊዜያቸውን በደረሱ ጊዜ፣ በመካከላቸው በሕግ በተዋደዱ ጊዜ፣ ባሎቻቸውን ከማግባት አታስተንጉሏቸው፣ ይህ (መክልከል) ከናንተ በአላህና በመጨረሻው ቀን የሚያምን በርሱ ይገሠጽበታል።።።» [አልበቀራ፡232]

አላህ ﷻ እንዲህ ብሏል፦

﴿لَا يَسْتَعِذْنَكَ الَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ أَن

يُجَاهِدُوا بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنْفُسِهِمْ وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِالْمُتَّقِينَ ﴿٤٤﴾ إِنَّمَا يَسْتَأْذِنُكَ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَارْتَابَتْ قُلُوبُهُمْ فَهُمْ فِي رَيْبِهِمْ يَتَرَدَّدُونَ ﴿٤٥﴾ [التوبة: 44-45]

ሐሰን (ፈ.ዐ) እንዲህ ብለዋል፦ ሞትን ያወቀ ሰው፣ የዱንያ ችግሮች ሁሉ ቀላል ይሆኑበታል።

«እነዚያ በአላህና በመጨረሻው ቀን የሚያምኑት፣ በገንዘቦቻቸውና በነፍሶቻቸው ከመታገላቸው (ለመቅረት) ፈቃድን አይጠይቁም፤ አላህም የሚፈሩትን ዐዋቂ ነው። ፈቃድን የሚጠይቁህ፣ እነዚያ በአላህና በመጨረሻው ቀን የማያምኑት፣ ልቦቻቸውም የተጠራጠሩት ብቻ ናቸው፤ እነሱም በጥርጣሬያቸው ውስጥ ይዋልላሉ።» [አልተውባህ:44-45]

ስለዚህም በዚህ ቀን የማያምን ከሃዲ፣ ሐራም የሆኑ ድርጊቶችን ከመፈጸም አይቆጠብም፤ ያን ማድረግም አያሳፍረውም።

﴿ أَرَأَيْتَ الَّذِي يُكَذِّبُ بِالَّذِينَ ﴿١﴾ فَذَلِكَ الَّذِي يَدْعُ الْيَتِيمَ ﴿٢﴾ وَلَا يُحِضُّ عَلَىٰ طَعَامِ الْمَسْكِينِ ﴿٣﴾ [الماعون: 1-3].

«ያንን በምርመራው የሚያስተባብለውን አየህን? (ዐወቅከውን?) ይህም ያ የቲምን በጎይል የሚገፈትረው፤ ድኻንም በማብላት ላይ የማያግባባው ሰው ነው።» [አልማዕን:1-3]

6. አማኙን ሰው በዚህ ዓለም ሕይወቱ ያላገኘውንና ያመለጠውን ነገር፣ ተስፋ ቃል በተገባለት የወዲያኛው የኣኽራ ሕይወት ተድላና ሽልማት እንዲጸናና ያደርገዋል። ጀነትን ማግኘት ታላቁ ድልና ስኬት ሲሆን፣ ይህች የዱንያ ሕይወትና

https://www.with-allah.com/am

መደሰቻዎቿ የመታለያ መሣሪያ እንጅ ሌላ አይደለምና። አላህ ﷻ እንዲህ ብሏል፦

﴿كُلُّ نَفْسٍ ذَائِقَةُ الْمَوْتِ وَإِنَّمَا تُوَفَّقُونَ أُجُورَكُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فَمَنْ رُحِخَ عَنِ النَّارِ وَأُدْخِلَ الْجَنَّةَ فَقَدْ فَازَ وَمَا الْحَيَاةُ الدُّنْيَا إِلَّا مَتَاعُ الْغُرُورِ ﴿١٥٥﴾ [آل عمران: 185]

«ኅፍስ ሁሉ ሞትን ቀማሽ ናት፤ ምንዳዎቻችሁንም የምትሞሉት በትንሣኤው ቀን ብቻ ነው። ከእሳትም የተራቀና ገነትን የተገባ ሰው በእርግጥ ምኞቱን አገኘ። ቅርብቴም ሕይወት የመታለያ መሣሪያ እንጅ ሌላ አይደለችም።» [አል ሲምራን፡185]

በተጨማሪም አላህ ﷻ እንዲህ ብሏል፦

﴿قُلْ إِنِّي أَخَافُ إِنْ عَصَيْتُ رَبِّي عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيمٍ ﴿١٥﴾ مَنْ يُصْرَفْ عَنْهُ يَوْمَئِذٍ فَقَدْ رَحِمَهُ وَذَلِكَ الْفَوْزُ الْمُبِينُ ﴿١٦﴾ [الأنعام: 16:15]

«እኔ ጌታዬን ባምጥ [ትእዘትን ብጥስ] የታላቁን ቀን ቅጣት እፈራለሁ በላቸው። በዚያ ቀን ክርሱ ላይ (ቅጣት) የሚመለስለት ሰው፣ (አላህ) በእርግጥ አዘነለት፤ ይህም ግልጽ ማግኘት ነው።» [አልአንዓም፡15-16]

አላህ ﷻ እንዲህ ብሏል፦

﴿وَالْآخِرَةُ خَيْرٌ وَأَبْقَىٰ ﴿١٧﴾ [الاعلى: 17]

«መጨረሻይቱ (ሕይወት) በላጭ፣ ሁል ጊዜ ዘውታሪም ስትኾን።» [አልአሳ፡17]

በተጨማሪም አላህ ﷻ እንዲህ ብሏል፦

﴿قُلْ إِنِّي أَخَافُ إِنْ عَصَيْتُ رَبِّي عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيمٍ ﴿١٥﴾ مَنْ يُصْرَفْ عَنْهُ يَوْمَئِذٍ فَقَدْ رَحِمَهُ وَذَلِكَ الْفَوْزُ الْمُبِينُ ﴿١٦﴾ [الأنعام: 16:15]

«እኔ ጌታዮን ባምጥ [ትእዛዙን ብጥስ] የታላቁን ቀን ቅጣት እፈራለሁ በላቸው። በዚያ ቀን ከርሱ ላይ (ቅጣት) የሚመለስለትን ሰው፣ (አላህ) በእርግጥ አዘነለት፤ ይህም ግልጽ ማግኘት ነው።» [አልአንዓም:15-16]

አላህ ﷻ እንዲህ ብሏል፦

﴿وَالْآخِرَةُ خَيْرٌ وَأَبْقَى﴾ [الأعلى: 17]

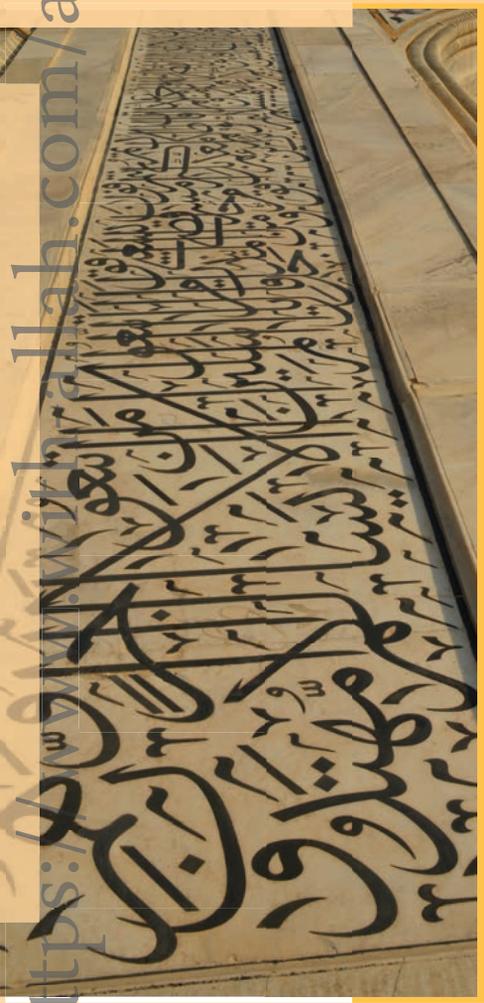
«መጨረሻይቱ (ሕይወት) በላጭ፣ ሁል ጊዜ ዘውታሪም ስትኾን።» [አልአሳ:17]

ልቦና ጌታውን በማምለክ፣ እርሱን በማፍቀርና ወደርሱ በመመለስ እንጂ፣ አይበጅም፣ ስኬት አያገኝም፣ አይደለስትም፣ ምቹትን አያጣጥምም፣ አይሰምርም፣ አይረጋጋም።

ሸይኽ አልአስላም

www.with-allah.com/am

መልመጃ

1. ሃይማኖትና ኢማን ከመንፈስ መረጋጋትና ከሕሊና ሰላም ጋር ያላቸውን ግንኙነት አብራራ።
2. የኢማንን ትርጉም ግለጽ፤ በሕብረተሰቦች ላይ የሚኖረውን ተጽእኖና አሻራዎቹን ጥቀስ።
3. በአላህ ማመን የሚያስከትላቸው ግዴታዎችና መስፈርቶች ምንድን ናቸው?
4. አላህ ﷻ ዘንድ ከሥራዎች ሁሉ በላጩና ተመራጩ የትኛው ነው?
5. በአላህ ማመን፣ በራስህ በቤተሰብህና በሕብረተሰብህ ውስጥ የተዋቸውን አሻራዎች፣ የተሰማህንና ያስተዋልካቸውን የኢማን ፍሬዎችም ዘርዝር።
6. በመልእክተኞች ማመን የሚያስከትላቸውና የሚጠይቃቸው ግዴታዎች ምንድን ናቸው?
7. ሶላሳን (ፈ.ዐ) መውደድ በነቢዩ ሙሐመድ ﷺ የማመን አንድ አካል የሆነው ለምንድን ነው?
8. የቅደማ ቀን ትእይንቶችንና አስበርጋጊ ሁኔታዎችን፣ ከመለስተኛ ምልክቶቹ አንስቶ የጀነት ሰዎች ወደ ጀነት፣ የእሳት ሰዎችም ወደ አሳት እስከሚገቡበት ድረስ ያሉትን በቅደም ተከተላቸው መሰረት ግለጽ።
9. አንድን የአላህ አገልጋይ ወደ ጀነት ከሚያስገቡትና ከጀህም እሳት ከሚታደጉት ሥራዎች መካከል ዋናዎቹ የትኞቹ ናቸው?
10. በዕባዳዎችህ፣ ለአላህ ባለህ ፍርሃትና በፍቅር ውስጥ የሚስተዋሉትን፣ በመጨረሻው ቀን የማመንህን ፍሬዎች አብራራ።
11. ከጀነት ድሎት ታላቁ ድሎት የቱ ነው? ከጀህም እሳት ቅጣት ቀላሉ የቱ ነው?